

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské kombinované studium
2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Iveta Srbová

Česká republika a boj proti extremismu

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: MgA. Miloslav Kučera

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined Studies
2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Iveta Srbová

Czech republic and the fight against extremism

Prague 2013

**The Bachelor Thesis Work Supervisor:
MgA. Miloslav Kučera**

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

Ve Vlašimi dne 22. ledna 2013

Iveta Srbová .....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat především mému vedoucímu práce panu MgA. Miloslavu Kučerovi za odborné vedení práci, trpělivost, odborné rady a připomínky.

Dále bych ráda poděkovala za cenné rady panu RNDr. Jaroslavu Hukovi CSc. a doc. JUDr. PhDr. Miroslavu Marešovi, Ph.D..

Anotace

Bakalářská práce "Česká republika a boj proti extremismu" má za cíl objasnit pojem extremismus a další blízké pojmy. Zabývá se vývojem extremismu v České republice od roku 1989 do současnosti. Snaží se přiblížit subjekty, nástroje a cíle České republiky v boji proti extremismu. Ve výzkumné části přibližuje postoje obyvatel k extremismu a názory na boj proti němu v České republice. Na konci práce je obsaženo shrnutí zjištěných informací a možná doporučení pro boj s extremismem.

Klíčové pojmy

anarchismus, boj proti extremismu, demokracie, extremismus, ideologie, komunismus, levicový extremismus, pravicový extremismus, protiextremistická politika, rasová nesnášenlivost, výzkumné šetření, skinheads.

Annotation

The bachelor thesis "The Czech Republic and the fight against extremism" has aims to clarify the term of extremism and other close concepts. It deals with the development of extremism in the Czech Republic from 1989 to the present. The thesis approximates subjects, instruments and objectives of the Czech Republic in the fight against extremism. The research part of the thesis brings the public attitude to extremism and the views on the fight against it in the Czech Republic. At the end of the work is the summary of the gathered information and possible recommendations to tackle extremism.

Key words

anarchism, the fight against extremism, democracy, extremism, ideology, communism, left-wing extremism, right wing extremism, anti-extremist policy, racial intolerance, research inquiry, skinheads.

OBSAH

ÚVOD	8
-------------------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1. Teoretická východiska - vysvětlení pojmů	10
1. 1 Další důležité související pojmy	13
1. 2 Základní extremistické směry	16
1. 3 Symbolika	22
2. Vývoj extremismu v ČR po roce 1989	27
2. 1 Současná extremistická scéna v ČR.....	37
2.1.1 Pravicový extremismus na území ČR v letech 2011 - 2012	39
3. Subjekty bojující v ČR proti extremismu	44
3. 1 Extremismus z pohledu MV ČR a BIS	49
3. 2 Extremismus z pohledu Policie ČR	51
3. 3 Metody a nástroje v boji proti extremismu v ČR.....	55
3. 4 Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu 2011	59
3.4.1 Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012	62

PRAKTICKÁ ČÁST

4. Extremismus z pohledu respondentů - popis výzkumu	66
4. 1 Hypotézy výzkumu	67
4. 2 Charakteristika výzkumného vzorku	69
4. 3 Interpretace výsledků	70

ZÁVĚR	86
--------------------	----

SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ	88
--	----

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	89
--	----

SEZNAM OBRÁZKŮ	90
-----------------------------	----

SEZNAM PŘÍLOH	91
----------------------------	----

ÚVOD

Extremismus je jednou z velkých hrozeb pro demokratickou společnost. Největším problémem je nedostatečná informovanost společnosti o tom, co vlastně extremismus je, jak ho poznají, kdo jsou jeho stoupenčí a čím může uškodit jednotlivci, ale zejména celé společnosti. Mohlo by se zdát, že v moderní společnosti nic takového jako extremismus neexistuje. Důvodem toho je, že lidé si představují extremismus jako nacistické řádění Hitlera či fašistickou Itálii. Extremismus v takové obrovské podobě již naštěstí neexistuje, přesto se skupiny extrémních názorů tvoří a ohrožují své spoluobčany a celou zemi. Ačkoli se obyčejnému člověku, který se o tuto problematiku zvláště nezajímá, může zdát, že se opravdu tento jev v naší společnosti neobjevuje, je tomu opravdu jinak. Tento jev se v České republice vyskytuje a stát se pomocí různých subjektů snaží s extremismem bojovat a udržet naši demokracii v podobě, v jaké ji známe. Proto také vznikají projekty zaměřené na boj proti extremismu a samozřejmě se touto problematikou zabývají experti a snaží se tento jev ze společnosti vypudit.

*"Demokracie nemůže existovat bez politických institucí, vyjadřujících svobodnou vůli a potřeby vedoucích společenských sil, institucí, které zajišťují, aby se jim státní autorita podřídila. Naproti tomu extremismus je spojen s naprostým nedostatkem kanálů a nástrojů trvalého a organizovaného vlivu společnosti na státní autoritu, na linii a obsah státní politiky, na volby a způsobilost těch, kteří vládou. Autorita takovýchto skupin sice nepostupuje mimo souvislost s aktuálními společenskými vztahy, ale jejich vliv na státní autoritu je nátlakový, někdy i nesoustavný a kontraproduktivní."*¹

Tato bakalářská práce "Česká republika a boj proti extremismu" se ve své první části bude věnovat vysvětlení samotného pojmu "extremismus". Samozřejmě zde budou uvedeny i další související pojmy s extremismem, které jsou s ním velmi úzce spojeny. Přiblíží základní dělení extremismu, stoupence daných druhů a jejich symboliku. Základem práce bude vývoj extremismu v České republice zejména po roce 1989 až po

---

¹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 5-6, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

současnou extremistickou scénu. Práce se bude snažit odpovědět zejména na tyto základní otázky: "Bojuje ČR s extremismem?" a "Jaké subjekty a nástroje v boji používá?"

Druhá část práce, praktická část, je zaměřena na výsledky výzkumu mezi dospělými pomocí dotazníkového šetření. Prioritou je získat informace zejména o znalostech občanů ČR. Cílem výzkumu, je zjistit, zda obyvatelé mají přehled o tom, že extremismus v ČR existuje, jaký druh extremismu je rozšířenější a zda ČR dostatečně bojuje s tímto problémem. Tyto východiska je možno chápat jako informace sloužící k zhodnocení informovanosti obyvatelstva a jako případné návrhy na zlepšení této informovanosti. Znalost této problematiky mezi obyvateli by mohla částečně napomoci v boji s tímto problémem či případnému potlačení extremismu zejména u mladistvých, kteří k extremismu více inklinují. *"Nezapomínejme, že extremisté nejsou nějaký zvláštní živočišný druh, ale lidé jako my. Většina z nich je hluboce přesvědčena, že bojuje za správnou věc. Nejde tedy o to, fenomén extremismu paušálně odsoudit, ale spíše jej pochopit a reflektovat."*²

---

² CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismu*. s. 8, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA - VYSVĚTLENÍ POJMŮ

Pojem extremismus jako takový se ve své podstatě nedá jasně definovat. Neexistuje pro něj jednoznačná věta, která by ho konkrétně popsala a dala nám tedy jasnou představu o tom, co to vlastně extremismus je. Toto je možná jedním z důvodů, proč je extremismus těžké odhalit a jasně identifikovat.

Slovo "extremismus" pochází z latiny z termínu "extremus", které označuje nejdále ležící pozici. V rámci chování člověka se tedy jedná zejména o nejzazší, nejkrajnější, přemrštěný až výstřední postoj. Toto vymezení samotného pojmu extremismus je velice široké, protože takto by se mohl každý člověk ve své podstatě za extremistu považovat.³

Extremismus je celkem vysoce frekventovaným pojmem mezi lidmi. Není ale používán ve správném významu. Společnost tímto pojmem většinou označuje jednání jedinců či skupiny jako "nenormální", "neslušné" či "nebezpečné". Takovéto jednání společnost odmítá tolerovat, zejména jedná-li se o projevy jejich ideových protivníků. Toleranční mez je subjektivní veličina, z tohoto důvodu se společnost ve svých názorech na extremismus rozchází. Jako ryze extremistické činy se hodnotí nápadné, nebezpečné a hlavně negativní jevy. Jelikož je extremismus označován jako produkt demokratické společnosti, je tedy závislý na uspořádání a stavu společnosti v dané zemi. Demokracie je demokracií, protože nemá obranné mechanismy na všechny jevy, které jí škodí. Proto se ve všech demokratických zemích vyskytuje jev jako je extremismus a bránit se mu, je velmi těžké. Institut pro kriminologii a sociální prevenci ministerstva spravedlnosti vytvořil nejobecnější definici pro extremismus, která jej chápe jako: "*Souhrn určitých sociálně patologických jevů vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob (extremistů)*".⁴ Otázkou stále zůstává, proč vlastně vznikají extremistická hnutí? Odpovědí na tuto otázku by mohly být odlišné ideologie,

---

³ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 10, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

⁴ INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. s. 114, Praha, 1999.

což bude pravda, ale naskytá se v tomto případě další otázka, jestli jsou to opravdu pouze odlišné ideologie skupin nebo je v tom nutné hledat i něco víc?⁵

Extremismus lze tedy chápat jako jakési ideologie a aktivity, které mají za cíl vystupovat proti stávající politické situaci a systému, a snažit se ho zlikvidovat a nahradit vlastní představou o politickém systému, která bude s největší pravděpodobností nedemokratická, spíše až diktátorská, a jejím hlavním účelem bude omezení lidských práv v dosavadní podobě. Hlavním důvodem, proč se začal používat pojem extremismus, je umožnění zahrnout pod tento pojem fašismus i komunismus. Extremismus tedy představuje jednotný pojem pro veškeré ideologie, které v daném státě vystupují proti současnému systému. Ve zpravodajství si tento pojem oblíbili zejména proto, že je jednodušší vysvětlit činnosti skupin jako extremistů, než se snažit popsat danou skupinu jako přívržence hnutí neonacistů a dalších. Tento pojem se stal také velmi oblíbeným pojmem v policejní práci. Důvodem toho je, že většina extremistických hnutí se velmi zviditelňuje násilnou činností a tím porušují zákon. Pro příslušníky policie není důležité to, která skupina čin spáchala, ale zajímá je fakt, že byl porušen zákon.⁶

Protože extremismus si lze vykládat velmi volnou formou, muselo si Ministerstvo vnitra České republiky vytvořit vlastní pracovní definici:

"Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku."⁷

Pro tuto definici jsou stěžejními materiály články Ústavy, které hovoří o právech a svobodě člověka (čl. 1 Ústavy), demokracii právního státu (čl. 1 Ústavy), podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy), svrchovanosti lidu (čl. 2 Ústavy), volné soutěži politických stran respektujících demokratické principy a odmítající násilí jako prostředek prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy), ochraně menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy), a také Listina základních práv a svobod.⁸

---

⁵ CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 6-7, 1. vyd. Praha: ARMEX, 2002. ISBN 80-86244-14-8

⁶ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 9-11, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus*. [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

Ačkoli extremismus bývá někdy chápán jako protiprávní činnost jindy jako kriminogenní faktor, není tento pojem v právu nijak definován. Obvyklými nástroji, které extremismus používá, jsou: historický revizionismus, sociální demagogie, aktivismus, podpora verbálního až fyzického násilí vůči oponentům a vůči apriori definovaným sociálním skupinám a konspirativní teorie. V extremismu nalezneme často i rasově motivovanou trestnou činnost, proto se můžeme setkat s pojmy - extremistickou trestnou činností nebo trestnou činností s extremistickým podtextem. Tyto pojmy používá Ministerstvo vnitra a rozumí pod tím formy trestné činnosti, o nichž se domnívá, že byly extremistickými postoji motivovány nebo ovlivněny. V některých případech je v souvislosti s extremismem používán i pojem - kriminalita motivovaná rasovou, národností nebo jinou sociální nenávisť. Jedná se zejména o skutkové podstaty trestných činů a přestupků např. obecné ohrožení, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, výtržnictví, omezování osobní svobody a mnoho dalších.⁹

Můžeme tedy říci, že extremismus je hraničním jevem, který se projevuje jako:

- postoj - patří pod nějakou ideologii, která se snaží o jeho prosazování a navenek se projevuje jako
- jednání - které se může vyznačovat mluveným projevem, postojem k volbám, násilím a dalšími mnoha projevy prosazování názorů. Součástí prosazování názorů mohou být extrémní metody v jakékoliv podobě, včetně terorismu.¹⁰

---

⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus*. [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

⁹ IBID

¹⁰ ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. s. 13-14, Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. ISBN 80-86861-84-4

1. 1 Další důležité související pojmy

Se samotným pojmem extremismus souvisí i mnoho dalších pojmů, které jsou v této problematice velice důležité a nesmí být opomenuty. Proto je zde výčet základních pojmů, které jsou s extremismem velmi úzce spjaty a jsou jeho nedílnou součástí.

Antisemitismus - jedná se o nesnášenlivost vůči Židům a jejich víry - judaismu. Antisemitismus se dle dobové literatury rozlišuje např. na katolický antijudaismus, sociální antisemitismus, rasový antisemitismus a další.¹¹ Je projevem národnostní, náboženské a rasové nesnášenlivosti.¹²

Divácké násilí - můžeme označit jako hromadné agresivní chování zejména v souvislosti se sportovní akcí - s tímto chováním bývá spjata fyzická a majetková újma nebo narušení veřejného pořádku.¹³

Ekologický extremismus - jedná se o skupiny ekologických teroristů, kteří usilují o návrat primitivní společnosti, která by absolutně nezatěžovala prostředí. Hovoří o "lidech jako rakovině v životním prostředí Země". V ČR se zatím tyto skupiny vyskytují minimálně.¹⁴

Náboženský extremismus - lze definovat jako hnutí ovlivněná náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jiným závažným porušením právního řádu.¹⁵

Extremistická skupina - vyznačuje se uskupením osob vyznávajících stejnou ideologii a zaměřením na tzv. politický extremismus. Tyto skupiny vznikají za účelem prosazování extremistických myšlenek. Členy skupiny zpravidla spojují společné prvky názorové nesnášenlivosti a odmítání kompromisních řešení, které jsou provázené prvky násilného chování. Jejich politické cíle zpravidla směřují mimo tradiční demokracii.¹⁶

Hnutí - oproti skupině, která je strukturovaná, se hnutí vyznačuje tím, že je neoficiální a jeho vazby jsou méně pevné. Jedná se o skupinu lidí prosazující stejné

---

¹¹ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 20, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

¹² ABZ.cz. *Slovník cizích slov - online hledání*. [online]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=antisemitismus

¹³ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 20, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

¹⁴ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 22, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

¹⁵ IBID

¹⁶ IBID

nebo podobné extremistické názory na národ, člověka, náboženství. K prosazování svých cílů se nezděráhá použít protiprávního jednání a prostředků.¹⁷

Kriminalita s extremistickým podtextem - pojem užívaný zejména Ministerstvem vnitra ČR a Policií ČR. Jedná se zejména o protiprávní jednání, které je učiněno v souvislosti s extremismem. Většinou tuto kriminalitu působí sekty a divácké násilí.¹⁸

Náboženská sekta - seskupení osob, které je tvoří uzavřenou skupinu vyznačující se stejným náboženským vyznáním a absolutistickými nároky na podřízenost členů. Tyto skupiny jsou nebezpečné zejména proto, že své členy nutí k absolutní závislosti na vůdcích, vzdání se vlastní identity, majetku či vlastního života. Jako nástroje prosazování názorů sekty používají psychickou manipulaci až násilí nebo jiné sociálně nežádoucí jednání.¹⁹

Politický extremismus - jedná se o druh extremismus, který se vyznačuje svou podobou s politickým programem obsahujícím výrazné prvky názorové nesnášenlivosti. Obsahuje odmítání politiky státu nebo ústavního pořádku, a to i za použití násilí.²⁰ Politický extremismus se dělí dle primární politické orientace na pravicový a levicový extremismus a dle sekundární politické orientace na již některé výše zmiňované druhy např. náboženský extremismus, ekologický extremismus, ale také na nacionalistický extremismus.²¹

Politický radikalismus - jedná se o politický extremismus. Jeho podstatou je důslednost a nekompromisnost.²² Ačkoli je projevem politického extremismu, neobsahuje prvky násilí. Tyto politické postoje nevedou k odstranění demokracie v zemi.²³

---

¹⁷ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 23, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

¹⁸ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 24, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

¹⁹ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 25, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

²⁰ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 26, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

²¹ ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. s. 23, Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. ISBN 80-86861-84-4

²² ABZ.cz. *Slovník cizích slov - online hledání*. [online]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=radikalismus

²³ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 26, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

Rasismus - je součástí zejména pravicového extremismu. Rasismus je rasová nesnášenlivost, která zdůrazňuje význam rasových znaků a rozdílů mezi rasami, kdy jedna rasa je nadřazená druhé.²⁴

Rasově motivovaná trestná činnost - jedná se o činnost naplňující skutkovou podstatu trestného činu nebo přestupku obsahující rasový podtext. Jedná se o útok na rasu, národnost, náboženství nebo politické smýšlení, které potlačuje práva oběti na zaručená práva a svobody pro její smýšlení.²⁵

Terorismus - můžeme popsat jako předem připravené a promyšlené násilí, které má účel vyvolat strach za účelem dosažení požadovaných cílů např. politických, náboženských nebo ideologických.²⁶

Trestná činnost organizovaného charakteru - *"organizované páchaní úmyslné trestné činnosti osobami vzájemně propojenými v relativně dočasné organizační struktuře s rozdělenou dělbou funkcí a činností."*²⁷

Trestné činy spojené s extremismem - jsou to formy trestné činnosti, u kterých je protiprávní jednání v úzkém spojení s extremismem.²⁸

Xenofobie - jedná se o projev nedůvěry k něčemu cizímu, co je pro nás nové. Charakterizují ji projevy odporu a nepřátelství. Důvodem těchto projevů je strach z nového. Odpor a nepřátelství je zejména k rase, cizímu jazyku, náboženství, národnosti a terčem xenofobie se stávají imigranti, cizinci s trvalým pobytem a uprchlíci.²⁹

---

²⁴ PRAŽSKÉ CENTRUM PRIMÁRNÍ PREVENCE. *Rasismus a xenofobie*. [online]. Dostupné z: <http://www.prevence-praha.cz/rasismus-a-xenofobie>

²⁵ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 27, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

²⁶ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Terorismus*. [online]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/terorismus.html>

²⁷ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 27, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

²⁸ IBID

²⁹ PRAŽSKÉ CENTRUM PRIMÁRNÍ PREVENCE. *Rasismus a xenofobie*. [online]. Dostupné z: <http://www.prevence-praha.cz/rasismus-a-xenofobie>

1. 2 Základní extremistické směry

Extremismus je velmi široký pojem, proto odborníci na tuto tematiku vytvořili dělení tohoto projevu. Dělení extremismu je mnohé, ale mezi základní patří rozdělení na pravicový a levicový extremismus. Kdybychom chtěli hledat nějaké širší rozdělení extremismu, můžeme se zaměřit na dělení: pravicový extremismus, levicový extremismus, islámský extremismus, náboženský extremismus, politický extremismus a skinheads. Pro tuto bakalářskou práci a vzhledem k výskytu extremismu na území České republiky postačí dělení základní.

Pravicový extremismus - Je zřejmé, že dnešní pravice vychází z dřívějšího nacismu a fašismu. Tyto ideologie vznikly během 20. let minulého století a jejich největší rozmach uskutečnily před druhou světovou válkou. Oba tyto směry jsou v dnešní době již zakázané. Hnutí, která se v jejich ideologii shlédla, v dnešní době nabývají na síle. Po ukončení druhé světové války, kdy došlo k odsouzení fašismu a rasismu, ale nezmizeli přívrženci těchto ideologií. Tito přívrženci se od této doby seskupují nadále a snaží se navázat na předchozí ideologie. Jejich aktivity dnes nazýváme neofašismem případně neonacismem.³⁰

Většina koncepcí, ze kterých pravicoví extremisté vycházejí, pochází z nacionalistického a rasistického základu. Tato odnož extremismu většinou nemá ucelenou ideologii. Jejich ideologie je kombinací různých ideových koncepcí, doktrín, postojů a mýtů, které aplikují na jejich mentalitu a myšlení. Pravicový extremismus si zakládá na nerovnosti lidí, upřednostňováním vlastního etnika, rasy a národa a ponižování významu ras ostatních. Základními rysy jsou tedy xenofobie, rasismus a antisemitismus. Lidská a občanská práva se mají vytvářet na základě jejich představ o rasové nerovnosti. Mimo rozlišování ras si pravicoví extremisté zakládají také na autoritativním politickém systému, v němž stát představuje i etnický homogenní národ. *"Autorita politického vedení je nezpochybnitelná, neboť výkon moci provádí intuitivně na základě potřeb společnosti."*³¹ Z tohoto důvodu mají extremisté jasnou představu o tom,

---

³⁰ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 70-71, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

³¹ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 22, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

že nejsou potřebné kontrolní mechanismy, ale zbytečné jsou i volby a význam politické opozice.³²

V České republice, ale samozřejmě, že nejen zde, existuje mnoho ultrapravicových uskupení, tyto uskupení se v určitých svých názorech a politických programech částečně odlišují, a proto je můžeme rozdělit do tří základních skupin: reakční populisté, neofašisté a neonacisté. Ačkoli se názory těchto skupin v určitých směrech odlišují, mezi skupinami se spousta názorů shoduje, prolíná či překrývá, proto není možné mezi nimi vytvořit jasnou dělicí čáru. Tyto skupiny jsou přívrženci rasismu, xenofobie a antisemitismu, přesto otevřeně o těchto jevech nehovoří, ale skrývají je pod "vlastenectví", které je pro veřejnost přijatelné a velmi oblíbené. Touto formou propagace jsou specifictí zejména reakční populisté a neofašisté, které své hodnoty staví na národní historii, kterou vykládají zkresleně a jednostranně s důrazem zejména pouze na její některé aspekty. Všechny tři proudy pravice se shodují zejména na antikomunismu, boji proti levicovým silám a "zvrácenostem", které představují narkomany a homosexuály.³³

V každé zemi i v ČR jsou na veřejnosti nejvýznamnější politické strany, proto se i pravice snaží zakládat své vlastní politické strany a dostat se tedy do Parlamentu za účelem získání vlivu v politickém dění a v našem státě.³⁴ V dnešní době naši pravicovou extremistickou scénu tvoří mnoho uskupení. Mezi tato uskupení patří například Národní odpor (označovaný také jako Odpor nebo Svobodný odpor či Svobodná mládež), Autonomní nacionalisté, Národní korporativismus, Národní aliance a mnoho dalších. Takovýchto různých skupin bychom našli opravdu mnoho, spousta z nich společně spolupracuje. Největší skupinou můžeme označit "Národní odpor". Nalezneme u nás také organizace, kterou jsou oficiálně registrované. Jedná se o politické strany. Dříve to byla například strana Právo a spravedlnost, Dělnická strana, Národní strana. Z dřívější Dělnické strany, která byla zakázána, vznikla strana velmi podobného "ražení" a to Dělnická strana sociální spravedlnosti. Dnešní pravice již zjistila, že je nutné pružně reagovat na změny vnější situace, a proto mění formy svého veřejného vystupování. Vzhledem k těmto změnám je zapotřebí, aby některé skupinky zanikaly. Proto se

---

³² DANICS, Š. *Extremismus*. s. 21-22, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

³³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 27, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

³⁴ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 22, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

pravíkoví extrémisté přesouvají do jiných skupin, tvoří nové skupiny či případně slučují své skupiny. V aktivitách pravice můžeme v dnešní době nalézt snahu po modernizaci a vybírání společensky atraktivních témat. Z tohoto můžeme tedy vyvodit, že pravice zůstane i nadále součástí politického systému.³⁵

Levicový extremismus - lze rozdělit na dva základní proudy: komunismus a anarchismus. Oproti pravíkovému extremismu, který se vyznačuje společnými prvky v ideologiích, je levicová scéna značně odlišná. Komunismus jako takový se vyznačuje svými marxistickými kořeny. Obsahuje ideologie jako stalinismus a maoismus, ale také frankfurtskou školu (neortodoxní marxismus). Rozdíly mezi těmito ideologiemi jsou oproti rozdílům v pravici (populismem a neonacismem) o mnoho větší. Tato terminologie je velice komplikovaná vzhledem k tomu, že obsahuje i některé nemarxistické proudy např. anarchismus, komunistické křesťanství, utopické myšlení i raný socialismus. Anarchismus se dělí na další dva naprosto odlišné proudy (individualistický a kolektivistický). Kolektivistická větev anarchismu má mnohé společné se znaky marxismu, staví se však proti němu odmítavě. Použití pojmu extrémista vzhledem k anarchistům, kteří na veřejnosti vystupují v zájmu aktivit, které veřejnost akceptuje a považuje za správné či prospěšné, se zdá být nemožné. V levicových skupinách podobně jako ve skupinách pravíkových nalezneme větší množství mládeže. Naproti tomu se však jedná o intelektuálně hlubší zázemí než v pravici.³⁶

Základní myšlenkou levicového extremismu je rovnost lidí, to můžeme považovat také za shodnou myšlenku obou proudů v levici. Snaha levice o osvobození člověka od všech společenských vlivů a odmítání dosavadního jednání lidí, má za cíl vytvoření "nového člověka" a naprosté harmonie na zemi. Jednou z mnoha snah levice je absolutní převrat existujícího sociálně-politického řádu a přitom se veřejně hlásí k "revolučnímu násilí". Při svých protestech se podobně jako pravice nebojí použít násilí k prosazení svých cílů.³⁷

---

³⁵ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 154-156, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

³⁶ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 85-86, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

³⁷ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 27-28, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

Ideologie komunismu ve své podstatě vychází z teorie, kdy cesta revoluce má být vedena zejména profesionálními revolucionáři, kteří zničí současné ekonomické a společenské vazby. Naproti tomu stojí anarchisté se svou teorií, ve které věří v emancipaci zdola a v přirozený vznik nových svobodných společností, které budou mít za cíl dosáhnout změny v současné společnosti.³⁸

Levicový extremismus se oproti pravicovému neobjevuje ve výzkumech a zprávách ve velkém množství, proto jsou informace o tomto druhu extremismu velmi skoupé. Podobně je tomu tak i s jeho definováním. V ČR je nejčastěji levicový extremismus definován jako: "*aktivity zaměřené na kritiku společnosti jako systému, které směřují k odstranění chyb společnosti, nikoli tedy společenského systému jako takového, jako je tomu v klasickém anarchismu*".³⁹ Reprezentanti tohoto extremismu jsou zejména anarchoautonomní skupiny, neobolševické skupiny, nacionalistické skupiny a organizace.⁴⁰

V České republice nalezneme mnoho skupin vyznávajících levicový extremismus. Jednou ze skupin, která reprezentuje anarcho-syndikalismus, je "Organizace revolučních anarchistů Solidarita" (ORAS). Tato skupina se odtrhla od Československé anarchistické federace a vydává časopis "Solidarita". Dalšími představiteli jsou také "Squatteři", kteří jsou anarchoautonomní skupinou a vyznačují se zejména vytvářením alternativních životních prostor a stylu života. Nejedná se tedy o sociálně-politické hnutí a nemají svou jednotnou ideologii. Poukazují pouze na řešení bytové otázky "zdola". Neregistrovanou skupinou prosazující levicový extremismus je Antifašistická akce (AFA).⁴¹ Mezi představitele levice patří také Komunistická strana Československa (KSČ), která později přešla do nového subjektu Komunistická strana Československa - Československá strana práce (KSČ-ČSSP). Dalšími představiteli levice v ČR jsou Komunistická mládež Československa (KMČ), Komunistické hnutí Československa (KHČ), Slovanský výbor ČR (SV ČR) a Federace sociálních anarchistů (FSA). Ve

---

³⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 40, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

³⁹ MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. s. 20, Praha: IKSP, 1999.

⁴⁰ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 36, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

⁴¹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 58-61, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

většině těchto případů se jedná zejména o neregistrované organizace spolupracující s obdobnými odnožemi v zahraničí.⁴²

V šíření extremismu hrají svou roli i subkultury, které se nedají snadno přiřadit k levicovému či pravicovému extremismu. Prostřednictvím těchto subkultur se ideologie dostávají mnohem snadněji k mládeži, která tvoří téměř většinu příznivců krajních politických postojů. Mezi nejdůležitější subkultury dnešní doby patří zejména skinheads, hooligans a punk.

Skinheads - ačkoli jsou skinheadi velmi často nazýváni "fašisty", skutečnost významu skinheads je mnohem složitější. Toto hnutí vzniklo v Anglii na konci 60. let a bylo velmi ovlivněno přistěhovalci z Jamajky tzv. Rude boys. Tímto vzniklo originální mládežnické hnutí, které se vyznačovalo originálním stylem oblékání, hudby, fotbalového fandovství a násilím. V raném stádiu hnutí skinheads nebylo rasisticky založené a už vůbec se nejednalo o hnutí politické. Nalezli bychom zde prvky specifického rasismu a nacionalismu, ale také prvky sociálního protestu a třídní sebeidentifikace, které odkazují spíše k levicovému směru. Skinheads se od svého prvopočátku formovali jako hnutí násilné a většina příznivců se účastnila diváckého násilí ve skupinách hooligans. Skinheads se v 70. letech úzce spojilo s punkovou revoltou, se kterou mělo společné rebelantské názory. Zároveň se přesto rozcházeli v otázkách politické profilace, protože punkové hnutí jasně směřovalo spíše "doleva". Na základě těchto rozdílných názorů se hnutí skinheads rozštěpilo na 3 druhy: rasistické, ne-rasistické a antirasistické. Jako samozřejmé se tedy jeví následné konflikty mezi těmito odnožemi skinheads. Za nejpopulárnější můžeme považovat odnož zaměřenou rasisticky.⁴³

Hooligans - jedná se o skupiny fotbalových fanoušků, které aktivně vyhledávají násilnické střety. I toto hnutí má své prvopočátky v Anglii, kde vzniklo v průběhu 60. let a rozšířilo se do celé Evropy. Hooligans nemůžeme označit za politické hnutí, jejich aktivity spočívají zejména ve fotbalovém násilí a činnosti politických skupin se zpravidla neúčastní. V současné době se vytvořily dvě skupiny hooligans: krajně

---

⁴² DANICS, Š. *Extremismus*. s. 28-30, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

⁴³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 44-45, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

pravíkoví hooligans a nepolitičtí hooligans. Současně však vznikají i levicově zaměřené skupiny, jejich počet je však velmi malý.⁴⁴

Punk - stejně jako předchozí dvě subkultury i hnutí punk vzniklo v Anglii v polovině 70. let. Na počátku se punk rozdělil na punk nepolitický a punk politický, který byl radikálně levicově zaměřený. Politický punk byl spojený s apolitickou odnoží skinheads. Specifickou skupinou punku se stal nazi-punk, který je skupinou neonacistů s punkovou image. Stejně jako předchozí dvě subkultury i punk nejvíce přitahuje mládež. Hnutí punk chápe anarchismus jako absolutní svobodu jedince, a proto všechny punkové kabele mají jako své hlavní téma svobodu. Z toho jako samozřejmé vyplývá, že stoupenci punku odmítají a vytváří si odpor k institucím, státu, kapitalismu a globalizaci.⁴⁵

---

⁴⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 44-45, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁴⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 45-46, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

1. 3 Symbolika

Se vznikem lidstva vznikl i symbol. Symboly jsou používány jako vyjádření pocitů, myšlenek, ideálů a obsahují konkrétní nebo skrytý význam. V první fázi je význam symbolů útěk před osobní krizí. Symbol plní funkci náhražky a má zaplnit místo něčeho nyní nedostupného.⁴⁶ Symbol je znak, který má význam pro ty, kteří jej používají a přijímají. Obrázek je jedním z druhů symbolů, ale symbol může mít podobu zvuku, barvy, gesta a mnoho dalších podob. Extremisté používají symboly zejména k upevnění jejich kolektivu a identity. Používají většinou symboly, které svůj význam skrývají a jejich význam znají pouze přívrženci dané skupiny.⁴⁷

V extremismu je symbolika velmi rozšířená, proto ji můžeme rozdělit do tří kategorií: A (symboly se zjevným rasovým podtextem), B (symboly s latentním rasovým obsahem) a C (symboly prosté rasového obsahu). Toto rozdělení je v současnosti nevhodné používat, protože důležitá je vazba symbolu k hnutí s určitými zákonem zakázanými cíli, které vedou k páčání trestné činnosti.⁴⁸

Symbolika pravicového extremismu - spousta symbolů, které používají pravicoví extremisté, vychází ze symbolů ideologie nacismu. Jednou z používaných symbolik je symbolika barev a dominují v ní barvy: černá, bílá a červená. Bílá barva má význam jistoty, čistoty a nevinnosti - v rasistickém kontextu značí čistotu rasy a národa. Oproti tomu červená barva symbolizuje oheň, krev a revoluci. Černá barva ve své podstatě znamená smrt, ale i odhodlání. V extremismu je význačným symbolem anarchie, nenávisti ke všem ničitelům čisté rasy. Tyto barvy můžeme nalézt téměř ve všech symbolech, které pravice používá a propaguje tím rasovou nesnášenlivost, výlučnost a rasovou diskriminaci.⁴⁹ Tyto barvy používali nacisté pro své vlajky a

---

⁴⁶ CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 35-36, 1. vyd. Praha: ARMEX, 2002. ISBN 80-86244-14-8

⁴⁷ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 3, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006.

⁴⁸ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 6, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006.

⁴⁹ CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 31, 1. vyd. Praha: ARMEX, 2002. ISBN 80-86244-14-8

prapory, i jedna z nejznámějších vlajek nacistického Německa měla na sobě tyto barvy - rudý podklad, bílý kruh a v něm černý hákový kříž.

Obrázek 1: Vlajka Německa z let 1935-1945

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 18, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006.

Obrázek 2: Říšská válečná vlajka z let 1935-1945

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 18, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006.

Dalším z druhů symboliky, který stoupenci pravice používají, je symbolika čísel a hesel. I tato symbolika má své kořeny v nacismu a fašismu, většina čísel, které symbolika používá, označují pořadí písmen v abecedě. Jedná se tedy většinou o kryptogramy slavných nacistických a fašistických osobností z minulosti. Příkladem může být číslo **18**, v abecedě nalezneme jako první A a osmé písmo je H, jedná se tedy o kryptogram Adolfa Hitlera. Obdobně je tomu u čísla **88** - je to zkratka pro nacistický pozdrav "Heil Hitler".⁵⁰ Jako stálá hesla se v pravicovém extremismu ukotvila: "Sieg Heil" ("Vítězství zdar"), "Věrnost je mou ctí", "Německo probud' se", "Chcípni rudá fronto", a mnoho dalších hesel, která jsou zároveň provázena typickými gesty např. zvednutou pravíci.⁵¹

Vyjma hesel, gest, písní a čísel používají pravicoví extremisté mnoho dalších obrazových symbolů, které ve většině případů pochází z nacismu a fašismu. Mezi takovéto symboly můžeme zařadit: runy, různé variace hákového kříže, symbol slunečního kruhu, železný kříž, označení armády SS, nacistickou orlici, Totenkopf, kladivo a meč, triskele, keltské kříže, symboly White Power, symboly amerického

⁵⁰ CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 36, 1. vyd. Praha: ARMEX, 2002. ISBN 80-86244-14-8

⁵¹ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 19-20, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

bělošského rasismu a další.⁵² Ukázku symbolů používaných pravicovými extremisty naleznete v Příloze A.

Pravicová scéna má svou specifickou hudbu, ale i oděvní značky, které jsou velmi oblíbené mezi stoupenci. Mezi oblíbené hudební skupiny pravice patří: Conflict 88, Orlík, Vlajka, Buldok, Diktátor, Útok a Krátky proces. Některé z těchto skupin měly velký vliv na přeměnu českých skinheads v neonacisty. Ačkoli krajní pravice a skinheads mají v oblíbě některé oděvní značky, nelze o nich říci, že jsou úzce spjaty s pravicovou ideologií a nositelé těchto značek jsou automaticky stoupenci pravice. Oblíbenost některých oděvních značek pravicí má souvislost s určitou podobností loga nebo názvu některému z nacistických subjektů či symbolů. Typickým oblečením, které nosí zejména stoupenci hnutí skinheads je bunda "bomber" (letecká bunda bez límce) a "těžké boty" (většinou od značky Dr. Martens či Steel). Mezi oblíbené značky pravicových extremistů patří zejména Fred Perry, Ben Sherman, Pit Bull, Troublemaker, Lonsdale, Alpha Industries, Hooligan, Consdaple, Thor Steinar, ale i mnoho dalších.⁵³

Symbolika levicového extremismu - jelikož levicový extremismus jako takový dělíme na komunismus a anarchismus, liší se i symbolika těchto skupin. Pod komunistickou symboliku můžeme zařadit tradiční rudou barvu, která je komunisty převzata od dělnického hnutí. Rudá barva má svůj tradiční význam krve. Jedním ze známých symbolů komunismu a jeho přívrženců je rudá pěticípá hvězda, ale také srp a kladivo. Oproti pravicovému extremismu nemá komunismus tak širokou symbolickou základnu. Mezi další symboly můžeme zařadit tzv. hymnu komunismu - **internacionálu**. Kromě symbolů spojují hnutí komunistů také společně oslavované osobnosti a data, mezi něž se řadí: Vladimír Iljič Lenin, Josef Vissarionovič Stalin, Klement Gottwald, Lev Davidovič Trockij a Záviš Kalandra. Mezi data, která jsou mezi přívrženci oblíbená, můžeme zařadit: 7. listopadu 1917 (komunistické převzetí moci v Rusku), 25. února 1948 (komunistické převzetí moci v Československu) a 21. srpna

---

⁵² MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 21-51, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

⁵³ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 57-62, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

1968 (schválení vpádu vojsk do pěti států Varšavské smlouvy).⁵⁴ Mezi základní symboly komunistů patří Rudá hvězda a znak Komunistického svazu mládeže. Další symboly používané komunisty naleznete v Příloze A.

Obrázek 3: Rudá hvězda

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 64, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Obrázek 4: Znak Komunistického svazu mládeže

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 65, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Stejně jako komunisté a pravicoví extremisté i anarchisté se vyznačují specifickou symbolikou. Oproti komunistům je jejich symbolika značně bohatší. Mezi základní znaky anarchismu patří černá barva, kterou anarchisté chápou jako negaci. Černou barvu u anarchistů nalezneme na vlajkách, jako typickou vlajku anarchistů označujeme Černou anarchistickou vlajku, která tento směr provází od počátku až do současnosti. Stejně jako komunisté i anarchisté si převzali pěticípou hvězdu, avšak v jejich podání není rudá ale černá. Mezi další klasické symboly anarchistů můžeme uvést: anarchistický černý kříž a černou kočku. Jelikož anarchismus není zcela jednotným proudem, ale dělí se na několik odnoží např. na individualistický anarchismus, anarchokomunismus, anarcholiberalismus, anarchofeminismus a mnoho dalších, liší se částečně i jejich symbolika. Kombinaci černé a rudé barvy používají na svých vlajkách a hvězdách anarchosyndikalisté, kde rudá barva symbolizuje syndikalismus a černá samotné pojetí anarchismu. Tuto kombinaci barev nepoužívají výhradně jen

---

⁵⁴ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 62-66, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

anarchosyndikalisté, ale i jiné proudy anarchistů. Jako další základní symbol používaný anarchisty můžeme označit písmeno "A", které je používáno v mnoha formách, může být psané v kruhu, ale i bez něj. Typické heslo pro anarchisty, nebo alespoň pro ty, kteří aktivně bojují proti fašismu a angažují se v antifašistických kampaních je ANTIFA a Good Night White Pride.⁵⁵ Ukázku symbolů používaných anarchisty naleznete zde a v Příloze A.

Obrázek 5: Symbol hnutí ANTIFA

Zdroj: LEBEDA, D. A GABAL'OVÁ D. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 13. [online]. Dostupné z: <http://aktinex.unas.cz/docs/extremisticka-symbolika.pdf>

Obrázek 6: Znak Antifašistické akce

Zdroj: LEBEDA, D. A GABAL'OVÁ D. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 13. [online]. Dostupné z: <http://aktinex.unas.cz/docs/extremisticka-symbolika.pdf>

Obrázek 7: Anarchosyndikalistická vlajka

Zdroj: LEBEDA, D. A GABAL'OVÁ D. *Symbolika extremistických hnutí*. s. 12. [online]. Dostupné z: <http://aktinex.unas.cz/docs/extremisticka-symbolika.pdf>

---

⁵⁵ MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 66-69, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

2. VÝVOJ EXTREMISMU V ČR PO ROCE 1989

Politická situace, která u nás byla před rokem 1989, nedávala moc možností a šancí ke vzniku radikálních politických hnutí. I přesto se taková hnutí v malém množství tvořila. Jedním takovým hnutím byla disidenstská levice, která se inspirovala trockistickou a anarchistickou tradicí, jejímž cílem bylo vystupování proti komunismu. Její postavení bylo ale velmi nevýznamné. Pro vznik nových hnutí byl zásadní vývoj v západní Evropě, odkud k nám začala nová hnutí pronikat, jednalo se zejména o české punkové a skinheadské hnutí, která se začala tvořit a sdílet extremistické politické postoje.⁵⁶

Tyto proudy zaznamenaly svůj rozvoj zejména po roce 1989. Neinspirovaly se však u dřívějších hnutí, která vznikla za dob protektorátu, ale u současně fungujících hnutí v zahraničí. Mohl za to komunismus, který zničil vazby na předchozí radikální skupiny jako např. Vlajku či Českou anarchistickou federaci.⁵⁷ Souhrnně popsat vývoj obou větví extremismu nelze, proto si tento vývoj rozdělíme na pravicový a levicový zvlášť.

Vývoj pravicového extremismu - Již z první kapitoly, při vymezení samotného pojmu extremismus, je zřejmé, že extremismu svědčí a pro jeho vznik je zásadní demokracie. Proto se pravicová scéna začala vytvářet nejvíce po roce 1989, kdy díky "sametové revoluci" padl komunistický systém a dal tedy možnost vzniku demokratického systému v Československu. Tím začal bouřlivý vývoj ultrapravice, která se na přelomu let 1989 a 1990 začala formovat do čtyř "pilířů":

- hnutí inspirované západní Evropou a její ultrapravicí, které vytvořilo v roce 1990 politickou stranu Sdružení pro republiku - Republikánskou stranu Československa dále jen "SPR-RSČ".

- hnutí, které navazovalo na dřívější koncepce české pravice za dob první republiky a protektorátu.

---

⁵⁶ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 141, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

⁵⁷ IBID

- hnutí, složené z osob exilové ultrapravice, které navazovalo na americký republikanismus a antisemitismus.

- skinheads - mládežnickou subkulturu, která vznikla ve Velké Británii a u nás se rozvíjela od druhé poloviny 80. let. V této době byla tato subkultura součástí punkové subkultury a největší vývoj zaznamenala v roce 1990, kdy začala páchat rasistické násilí.

Tyto čtyři "pilíře" nezůstali v podstatě nikdy samostatné, ale došlo k jejich okamžitému propojení, přesto se však i nadále samostatně vyvíjela. Základní vývoj pravicového extremismu můžeme rozdělit do tří základních etap.⁵⁸

První etapa se odehrává v letech 1989 - 1992. SPR-RSČ a Miroslav Sládek sice v roce 1990 neuspěli ve volbách, přesto se kolem nich začali seskupovat lidé s představami o české ultrapravici, ale i nespokojenci s novými poměry. Jelikož SPR-RSČ dokázala naprosto eliminovat ostatní republikánské strany, došlo v ČR ke spojení ultrapravice a republikánství, a tím se SPR-RSČ a Sládek stali nejvýznamnější nekomunistickou opozicí. Sládkovi metody se některým členům nelíbily, začalo tedy docházet k odklonu některých členů. Některé osoby z pravice začaly uveřejňovat např. "Týdeník Politika", "Analýzu 17. listopadu", jednalo se o Miroslava Dolejšího, Jaroslava Voříška a Josefa Tomáše. V této etapě se velmi rozšířilo hnutí skinheads (někteří se stali přívrženci SPR-RSČ).⁵⁹ Velký vliv na profilaci hnutí skinheads měl vznik hudební skupiny Orlík, která vznikla v roce 1988 díky Danielu Landovi a Davidu Matáskovi. Orlík hlásal český nacionalismus inspirovaný husitstvím a na základě toho, se utvořilo hnutí skinheads tzv. "kališníci". Tito kališníci si vytvořili i vlastní politickou organizaci "Novou českou jednotu". V rámci skinheads se vytvořili i další odnože, které se formovaly na ideologii neonacismu. Jedná se např. o "sudetáky", kteří navazovali na sudetoněmecké tradice, další část skinheads se inspirovala v prvorepublikovém fašismu nebo domácí kolaboraci. Již v těchto letech došlo k mnoha rasistickým vraždám, násilným nepokojům např. na pražském Výstavišti v květnu 1991 a na Letné v květnu 1992.⁶⁰ V této etapě si nové skinheadské odnože dávají jména např. Bedford, Národní

---

⁵⁸ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 180. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁵⁹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 181. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁶⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 53-54, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

obec fašistická, a vznikají první časopisy. Vznikají i hnutí z opačné anti-ultrapřavicové strany např. Hnutí občanské solidarity a tolerance.⁶¹

Druhou etapu můžeme zařadit do let 1993 - 1998, kdy velkou roli hraje SPR-RSČ svou účastí v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Vzniká zároveň ale další ultrapravice, která stojí proti SPR-RSČ. Svůj boj proti Sládkovým stoupencům a jeho politickému stylu staví na zakládání občanských sdružení např. Vlastenecká fronta, Vlastenecká liga, ale vytváří se i nová politická strana Vlastenecká republikánská strana, která se snaží vstoupit do politiky.⁶² Ve skinheadské subkultuře dochází k tzv. "nacifikaci", ve které svou dominantní roli hrají nové hudební skupiny tzv. "White Power Music" např. Vlajka, Hlas krve, Diktátor a další. Mezi skinheads se formují i nová hnutí, která jsou pobočkami mezinárodních neonacistických sítí s celostátní působností např. Bohemia Hammerskins - součást mezinárodních Hammerskins Nation, u nás označovaní jako "kladivoví skini". Tato skupina tu působila zhruba do roku 1996, kdy její roli převzali Blood & Honour Division Bohemia, což je pobočka mezinárodní Blood & Honour. Stoupenci této skupiny působí dominantně v ČR do roku 1999. Část neonacistů se angažovala v občanském sdružení "Republikánská mládež", to však Ministerstvo vnitra v roce 2002 rozpustilo.⁶³ Jelikož byl zakázán Týdeník politika, vznikla nově vydávaná periodika - Dnešek a Pochodeň dneška. V této etapě již bezpečnostní složky zvládaly lépe zabraňovat rozšiřování pravicových materiálů, přesto byly mezi veřejností odsuzovány za nečinnost.⁶⁴ *"Boj proti rasismu a xenofobii se stal jedním z důležitých atributů činnosti "občanské společnosti", profilovali se však v něm i politici z různých stran (zvláště po vraždě súdánského studenta v roce 1997, kdy se uskutečnily masové protirasistické demonstrace)."*⁶⁵

Poslední etapa, tedy třetí, se odehrává v letech 1999 - 2002, kdy dochází k celkovému přeskupení v rámci ultrapravice. V této etapě vzniká první registrovaná organizace - Národní aliance, která se inspirovala prvorepublikovými i protektorátními

---

⁶¹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 181. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁶² IBID

⁶³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 54-55, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁶⁴ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 181-182. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁶⁵ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 182. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

vlažkaři. Národní alianci v roce 2000 Ministerstvo vnitra rozpustilo, proti čemuž se Národní aliance odvolala, přesto počátkem roku 2001 svou činnost sama ukončila. Část pražské Blood & Honour se seskupila v nově vzniklou neregistrovanou organizaci Národní odpor (NO). NO se inspirovala zejména neonacisty v Německu. Tato organizace si zakrátko zvládla vybudovat dominantní postavení na pravicové scéně u nás.⁶⁶ V rámci přeskupování sil v ultrapravicí, po volebním neúspěchu SPR-RSČ v roce 1998 ji opouští řada členů. Z již rozpuštěné Národní Aliance a nového Národního odporu se angažovali někteří členové v rámci strany "Vlastenecká republikánská strana", která se snažila svůj název změnit na "Národně sociální blok". Tato změna neprošla Ministerstvem vnitra, které odmítlo s tímto názvem stranu zaregistrovat, zvolen byl proto název nový - Pravá alternativa. SPR-RSČ se potýkala s velkými finančními problémy, proto byla uvalena do konkurzu a vznikla nová politická strana Republikáni Miroslava Sládka, která přivítala část dosavadních členů SPR-RSČ. Bezpečnostní složky zaměřily větší pozornost na pravicovou scénu v ČR, proto většina ze subjektů účinkujících na pravicové scéně umírnila své projevy. Další věcí, která "ležela v žaludku" pravicově zaměřeným hnutím, byl vstup ČR do Evropské Unie. Hnutí v pravicové scéně byla donucena vstoupit do ilegality po tom, co byla utlumena distribuce extremistických materiálů a Policie ČR svou pozornost zaměřila na koncerty ultrapravicových skupin. Dalo by se říci, že i neonacisté jdou s dobou, protože začali v rámci své propagandy využívat masově internet.⁶⁷ Čeští neonacisté se hodně inspirovali v Německu, kde byla úspěšná pravicová strana "Národně demokratická strana" v zemských volbách v roce 2004. Na pravicové scéně začali využívat nové trendy, byl založen projekt tzv. "Národních sil", ale za nedlouho se rozpadl, takže v roce 2006 ve volbách neměla žádná pravicová strana úspěch. Neonacisté některé své aktivity propojili s nacionalisty, kdy společně pod názvem "Národní korporativismus" vystupovali na akcích i s autonomními nacionalisty a svůj největší vzrůst měli v ČR v roce 2004, ale i v letech následujících se nadále prosazovali. V těchto letech se opět posílili neonacistické ambice i na politickou scénu.⁶⁸

---

⁶⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 54-55, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁶⁷ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 182. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁶⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 56, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

Vývoj levicového extremismu - Levicová větev extremismu má naprosto odlišný a ne zcela tak bohatý vývoj jako pravicová. Důvodem toho je, že ideologie levice má velmi blízko k dosavadnímu režimu, který v Československu do roku 1989 dominoval. Oproti pravici, která těžila z toho, že vzniklo mnoho odpůrců dosavadního režimu, měla levice smůlu a tolik nadšenců si nezískala. Výhoda levice ale přesto zůstala v tom, že komunistická strana je, byla a bude součástí politického spektra, a stále si získává své voliče a dobré volební výsledky. Jelikož v levici nedochází v podstatě k žádné spolupráci mezi komunisty a anarchisty oproti skupinám v pravici, vývoj těchto dvou levicových směrů je značně odlišný. V podstatě můžeme levicový extremismu rozdělit až na 3 odlišné skupiny: Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM), Trockisty a Anarchisty.⁶⁹

KSČM je součástí spektra politických stran. Reprezentuje levici oficiálně, a proto o tom, zda je či není součástí extremistické scény v ČR, se stále vedou spory. Politická strana KSČM vznikla v roce 1990 jako nástupce dosavadní strany KSČ. Zpočátku se pod vedením Jiřího Svobody snažila o reformaci, avšak po roce 1993 přívrženci Miroslava Grebeníčka zvítězili, a strana od snahy o reformaci upustila. KSČM je neustále stranou opoziční s malým politickým vlivem, přesto svou velikostí se může řadit mezi středně velké strany s poměrně dobrými volebními výsledky (1996 - 10,33 %, 1998 - 11,03 %, 2002 - 18,51 %, 2006 - 12,81 %, 2010 - 11,27 %). KSČM se snažila ovlivnit levicové mládežnické organizace i anarchisty ale neúspěšně. Jedinou úspěšnou spolupráci našla u trockistů, se kterými spolupracuje prostřednictvím Komunistického svazu mládeže (KSM), ten však byl v roce 2006 zrušen, přesto nadále funguje a o svou oficiální existenci se "pere" soudní cestou. V roce 1989 vzniklo uskupení "Levá alternativa", které vychází z ideologie demokratického a samosprávného socialismu. V tomto uskupení se sdružovali zejména trockisté a radikální socialisté. V roce 1992 vyvrcholily problémy uvnitř Levé alternativy, kdy část členů byla proti radikálním akcím a podporovala "Liberální klub", druhá část měla snahu vytvořit volební koalici s "Levým blokem" (KSČM a Demokratickou levicí), nakonec byli odpůrci KSČM přehlasováni, přesto se strana stala nefunkční a v roce 1993 byla rozpuštěna.⁷⁰

---

⁶⁹ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 157, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

⁷⁰ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 157-158, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

Trockisté se shlédli v ideologii Trockého kritiky proti Stalinovi a snaží se o návrat leninismu. Stoupenci této skupiny pocházejí z dělnického prostředí a snaží se svrhnout dosavadní režim revolucí či stávkou. Vyznačují se odporem proti reformaci KSČM. V Československu po roce 1989 se seskupili do tří hlavních skupin - Budoucnost, Socialistické solidarity a Socialistická organizace pracujících a organizace REVO. Budoucnost v čele s Petrem Jindrou vydávala svůj stejnojmenný časopis. Zpočátku se stali součástí KSM, odtud ale v roce 1993 vystoupili a od roku 1994 začali podporovat ČSSD. Přesto, že tato organizace začala spolupracovat se Slovenskem a v roce 1998 se přihlásila k podpoře levicových stran, v roce 1999 ztratila velkou část svých členů. V dnešní době je tato organizace, která v roce 2002 změnila název na "Socialistickou alternativu Budoucnost", neaktivní.⁷¹

"Socialistická solidarita" vznikla v roce 1990 díky Thomasovi Frankemu, který ji založil a snažil se s ní vstoupit mezi anarchisty. V roce 1992 byla tato organizace přejmenována na "Revoluční solidaritu" a později vytvořila "Antifašistickou ligu". V roce 1996 opět změnila svůj název na "Socialistickou solidaritu" a začala též podporovat ČSSD. Vražda súdánské studenta Hassana Abdelradiho vyvolala mezi veřejností pobouření a dala impuls ke vzniku IPRA (Iniciativa proti rasismu). Tato organizace se snažila poukázat na problémy a nebezpečí rasismu a Socialistická solidarita v ní měla velké slovo. IPRA od roku 1997 rozvíjela svou činnost prostřednictvím demonstrací a přednášek, a její aktivita byla poměrně úspěšná. Uvnitř těchto organizací (IPRA a Socialistická solidarita) se odehrával boj, který vyústil v odchod některých členů do nově vzniklé organizace - Socialistické organizace pracujících (SOP). V IPRA došlo ke stagnaci a následnému zrušení činnosti v roce 1998, podobný útlum zaznamenala i organizace Socialistickou solidarita. Socialistická solidarita se začala angažovat v platformě INEGP, která své aktivity směřovala zejména na protesty proti zasedání MMF v Praze. Sociální solidarita se proti svému útlumu vzepřela a začala spolupracovat se SOP v rámci projektu "Globalizujeme odpor". V pozdějších letech začala vydávat časopis "Doleva!", "Antikapitalistické noviny" a

---

⁷¹ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 159-160, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

časopis "Solidarita". V současnosti je Socialistická solidarita aktivní a podílí se na kampani "Ne základnám!".⁷²

SOP začala svou činnost zhruba v letech 1997 - 1998, oproti předchozím dvěma trockistickým hnutím si zakládá na marxistické teorii, ale navazuje i na ortodoxní trockismus. Vyznačuje se svým odporem k ČSSD a spolupracuje s KSČM. SOP neměla zájem se podílet na spolupráci s platformou INEGP, a proto si na protest vytvořila vlastní projekt "Stop MMF". Tato organizace je velmi zaměřena na spolupráci s mládeží, vlastní organizaci REVO, která byla po roce 2006 jednou z nejúspěšnějších skupin trockistické levice. REVO se však v roce 2006 rozdělila do dvou odnoží a tím umírnila intenzitu svých aktivit. SOP se díky svému zaměření na mládež často dostávala do střetů i fyzické konfrontace s anarchisty, kteří jsou neochotní podílet se na boji proti kapitalismu s levicovou frontou.⁷³

Anarchisté mají od roku 1989 svůj specifický vývoj, podobně jako v pravicovém extremismu můžeme jejich vývoj rozdělit do několika etap. Během těchto etap postupně docházelo k formování, stagnaci, restrukturalizaci, vzestupu a opětovné stagnaci.

První etapa vývoje anarchistů se odehrávala v letech 1989 - 1992, kdy docházelo k prvnímu formování této skupiny z "Nezávislého mírového sdružení", punkového hnutí a undergroundu do sdružení "Československého anarchistického sdružení" (ČAS), v jehož čele stáli Jakub Polák, Roman Laube a Ladislav Novák. Jednalo se o organizaci s ideologií anarchismu a radikálního liberalismu s prvky individuálního protestu a antimilitarismu. Tato skupina začala vydávat svůj časopis "A-kontra", který prezentoval anarchistické aktivity. ČAS neměla jedno vyhraněné téma, kterému by věnovala veškeré své aktivity. Témata, kterými se zabývala, byla např. antimilitarismus, ochrana zvířat, antifašismus, ekologie a feminismus. Antifašismus však s postupem času ostatní témata odstavil na druhou kolej. Od roku 1992 začal vycházet další časopis "Autonomie" se zaměřením na politické i osobní autonomie ve společnosti a v jeho rámci se vytvořila "Anarchistická federace" (AF). Tato organizace jasně odmítala spolupráci s KSČM a postupem času se stala nástupcem ČAS. V této době se začal řádně formovat antifašismus jako odpověď na násilí působené fašizujícím skinheads,

---

⁷² IBID

⁷³ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 160-161, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

jednalo se o skupinu "Front of Individual Freedom" (FIF), která se aktivně angažovala ve střetech s neonacisty. Většina anarchistů byla spíše pacifisty a odmítala násilí, proto tato skupina byla považována za menšinu. K největšímu zvratu v tomto období došlo při atentátu na předsedu KSČM Jiřího Svobodu, ze kterého obvinili stoupence anarchismu Petra Wohlmutha. Prokázán mu tento čin sice nebyl, ale na anarchismus začala pohlížet společnost skepticky.⁷⁴

V letech 1993 - 1995 procházelo anarchistické hnutí značnou stagnací. Příznivci anarchosyndikalismu, kteří se začali utvářet v roce 1992 a utvořili se do skupiny "Anarchosyndikalistické iniciativy" (ASI), se přeměnili v roce 1994 v "Anarchosyndikalistickou federaci" (ASF). Jejich cílem byl vznik radikálních odborů pro uskutečnění generální stávkou, tyto odbory dostaly název "Nezávislé radikální odbory - Solidarita" (NRO-S), nezískali si však moc stoupců a v roce 1995 svou činnost ukončili. ASF se v roce 1996 rozdělila na dvě nové skupiny - Solidarita a Organizace revolučních anarchistů - Solidarita (ORA-S). Nadále vycházely časopisy *Autonomie* a *A-kontra*. *Autonomie* se zabývala zejména tématy squattingu a úzce byla spojena s nejznámějším českým squatem Ladronka. Časopis *A-kontra* přestal vycházet v roce 1995, protože se předtím dostal do izolace. Začal však vycházet nový časopis "Svobodná mysl", který kladl důraz na organizovanost anarchistů a v jeho okolí se v roce 1995 vytvořila nová skupina "Česká anarchistická federace" (ČAF) a nahradila tak AF, která v roce 1994 zanikla. Jako několik anarchistických hnutí i ČAF si začala procházet vnitřním bojem mezi anarchosyndikalisty a příznivci "zeleného" anarchismu. Anarchisté v tomto období začali přehodnocovat svůj pacifismus, důvodem toho byly vraždy dvou anarchistů v letech 1993 a 1994 způsobené neonacisty, kteří zvyšovali své násilnické aktivity proti anarchistům.⁷⁵

Třetí etapa je etapou restrukturalizace a probíhala v letech 1996 - 1997. Anarchisté se začali začleňovat do větších celků, příkladem může být spojení ASF a ČAF a přijetí aktivistů z Bratislavy. ČAF tehdy změnila svůj název na "Československou anarchistickou federaci" (ČSAF) a stala se součástí International Workingmen's Association. Velkými spory si procházely časopisy *Autonomie* a *Svobodná mysl*, což

---

⁷⁴ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 161-162, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

⁷⁵ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 163-164, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

zapříčinilo zrušení Autonomie v roce 1996. Spory se vytvořily ale i v ČSAF, kde došlo k odloučení kolektivu Svobodné myslí, přejmenované na "Svobodnou práci", v samostatnou organizaci - Federaci sociálních anarchistů (FSA), která se vyznačovala pojetím anarchismu jako politické doktríny. V této etapě vznikla ale i další významná skupina anarchistů, jednalo se o organizaci "Antifašistická akce" (AFA), s cílem bojovat proti fašizujícím skinheads. AFA začala vydávat svůj vlastní časopis "Antifa News" později s názvem "Akce". Představitelem AFA byl Jan Kenský. Anarchisté začali chápat sami sebe jako politickou záležitost.⁷⁶

Předposlední etapa v letech 1998 - 2001 zaznamenává zejména vzestup anarchistických hnutí. Byly obnoveny časopisy Autonomie, která se přejmenovala na "Konfrontaci", ale i A-kontra, vznikl i další nový časopis "Existence". Existence byla časopis ČSAF. V té době byly časopisy na velké úrovni. Novou formou protestů se staly street party, které spojovaly protesty a zábavu. První taková akce se konala u nás v Praze 16. května 1998 pod názvem "Global Street Party".

"Na této protestně-zábavní akci se nečekaně sešlo přes tři tisíce demonstrantů a závěr akce byl poznamenán výtržnostmi, ničením provozoven McDonald's v centru města a rozsáhlým policejním zákrokem. Přestože byla akce médií odsouzena, vyvolala díky kontroverznímu zásahu policie velký ohlas mezi mládeží a do značné míry odstartovala proces aktivizace anarchistické scény."⁷⁷

Další obdobná akce na sebe nenechala dlouho čekat a za necelé čtyři měsíce se znovu konala v Praze pod názvem "Local street party". Tyto akce pokračovaly v roce 1999 i v dalších městech České republiky jako např. v Brně a Plzni. Za největší akci tohoto druhu je považována akce v Praze v roce 1999. Tyto akce byly přípravou anarchistů na budoucí protesty proti zasedání Mezinárodního měnového fondu, konaného v Praze v roce 2000. Jako jednotnou organizaci, která zaštiťovala tyto protesty, vytvořili v březnu 2000 platformu INPEG (Iniciativa proti ekonomické globalizaci). Došlo k vytvoření i dalších organizací např. Odborového svazu FAS Rovnost, Feministické skupině 8. března. Toto období nebylo obdobím vzestupu pouze anarchistů, ale také i neonacistů,

---

⁷⁶ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 164, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

⁷⁷ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 165, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

což přimělo skupinu AFA zvýšit svou aktivitu. Největší boje mezi anarchisty a neonacisty probíhaly v letech 2001 a 2002.⁷⁸

Poslední etapa začala v roce 2002 a trvá, dalo by se říci, do současnosti. Je to etapa stagnace a poklesu anarchistických aktivit. Jednou z příčin stagnace byl negativní vliv násilností těchto hnutí na veřejnost. Přesto se konaly protesty proti zasedání NATO v Praze v roce 2002. I tyto protesty měli svou základnu ve své platformě "Anti-NATO". Začaly klesat aktivity anarchistických skupin např. INPEG, AFA. Neonacisté stagnovali a AFA se spojila s FSA, která v roce 2003 změnila svůj název na "Federaci anarchistických skupin" (FAS). Došlo k rozpadu i dalších skupin jako ORA-S, která se rozdělila na dvě odlišné skupiny "Anarchokomunistickou alternativu" (AKA) a skupinu "1155, Kolektivně proti kapitálu". Svůj název s postupem času změnila i Feministická skupina 8. března na "Anarchofeministickou skupinu" (AFS) a nadále vydávala svůj časopis "Přímá cesta". Anarchisté se částečně zmohli k protestům proti zásahům na nelegální akci CzechTek, která se konala v roce 2005, avšak aktivita jim nevydržela dlouho dobu. Přestože od roku 2005 neonacisté znovu zvyšují svou aktivitu, anarchistické skupiny ČSAF a FAS zůstávají stále v útlumu. V současné době anarchisté své aktivity směřují zejména do boje proti radarovým základnám.⁷⁹

---

⁷⁸ IBID

⁷⁹ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. s. 166 -168, 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

2. 1 Současná extremistická scéna v ČR

V současnosti se extremistická hnutí na území České republiky zaměřují zejména na politiku. Pravicová část extremistů si prošla značnými modernizacemi. Jako hlavní představitelé pravicového extremismu v ČR vystupují zejména Národní odpor a Autonomní nacionalisté, a jako oficiální registrovanou skupinu tvoří Dělnická strana. Neonacisté změnili částečně svůj projev a pomocí politické strany (Dělnické strany) se snaží získat své voliče a své akce se snaží držet v mezích zákona. Národní odpor zůstává nejvýznamnější skupinou v pravicové scéně.⁸⁰ Národní odpor u nás vystupuje i pod jinými neoficiálními názvy jako Svobodná mládež či Svobodný odpor. Tato organizace nemá jednoho zvoleného vůdce, ale jeho aktivity řídí několik osob, které si získali mezi stoupenci autoritu. Presentaci si Národní odpor vytváří pomocí demonstrací, koncertů, sportovních a paramilitárních aktivit, nebojí se však používat i násilí proti protivníkům neonacismu.⁸¹ Národní odpor od roku 2009 umírnil svou prezentaci kromě jeho internetové stránky, která tvoří základní informačně-propagační platformu. Od roku 2009 si začali budovat svou pozici Autonomní nacionalisté, kteří si i přes spolupráci s Národním odporem a Dělnickou stranou, zachovávají svou samostatnost. Dělnická strana v roce 2009 stála před první návrhem Nejvyššího správního soudu na její rozpuštění, tento návrh se snažila zvrátit a dne 4. 3. 2009 se jí to podařilo a rozsudek byl Nejvyšším správním soudem zamítnut. Dělnická strana si v stejném roce založila své mládežnické občanské sdružení Dělnická mládež.⁸²

Národní odpor spolupracuje i s ženskými odnožemi pravicového extremismu jako např. Resistance Women Unity (RWU). Dlouho dobu byl předsedou Dělnické strany Tomáš Vandas. V rámci této strany si neonacisté plnili své politické ambice. Dělnická strana byla celkem úspěšná v krajských volbách v roce 2008, kde získala téměř třicet tisíc hlasů, nestačilo to však na získání mandátů v zastupitelstvech, protože celkově strana získala pod 1 % hlasů. Větší úspěšnost však měla ve volbách do Evropského

---

⁸⁰ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 41, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

⁸¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 57, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁸² CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 42, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

parlamentu, kde získala 1,07 % a získala tedy prostředky státního financování politických stran.⁸³

Neonacisté si v roce 2009 vytvořili nové heslo "národní socialismus" a jeho prostřednictvím odkazovali na český národní socialismus a jeho představitele Edvarda Beneše a Miladu Horákovou. Toto heslo používal nejen Národní odpor, ale i Dělnická strana. V roce 2010 došlo k definitivnímu rozpuštění Dělnické strany. Strana sice proti rozsudku podala ústavní stížnost, sama pak ale převedla své aktivity do Dělnické strany sociální spravedlnosti. Od této strany se však na svých webových stránkách distancovali Autonomní nacionalisté i Národní odpor.⁸⁴

Neonacisté se stále projevují svými násilnými aktivitami zejména v rámci projektu Anti-Antifa, kde dochází k přepadením nepřátel ultrapravice na ulici, útokům na odpůrce pravice při koncertech, žhářským útokům na romská obydlí a násilným nepokojům při demonstracích. White Power Music stále hraje významnou roli na pravicové extremistické scéně. Novými skupinami, které působí u nás, jsou např. Impérium, Nomisterion, Ortel, Conflict a spoustu dalších.⁸⁵

V současné době u nás představiteli levicového extremismu zůstávají Československá federace anarchistů a Antifašistická akce. Na levicové scéně došlo k posunu anarchoautonomních stoupců oproti druhé straně levice, která zůstává nezměněna. V levici stále dochází k propagaci ideologie prostřednictvím přednášek, vydáváním časopisů a prezentací na webových stránkách. Některé organizace v rámci levice stále pořádají demonstrace proti NATO a EU. Po zrušení Komunistického svazu mládeže si nejvýznamnější roli získal Svaz mladých komunistů Československa, ale přesto si nenašel mnoho příznivců. Díky zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra Městským soudem dne 27. 1. 2010 obnovil Komunistický svaz mládeže svou činnost, kterou potvrdil legalizačním sjezdem dne 13. 3. 2012 v Praze. Přes veškeré tyto události nevyvíjí levicová část extremismu žádné významné aktivity.⁸⁶

---

⁸³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 57-58, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁸⁴ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 42, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

⁸⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. s. 57-58, 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

⁸⁶ CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. s. 42-43, Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

2.1.1 Pravicový extremismus na území ČR v letech 2011 - 2012

V prvním čtvrtletí roku 2011 byl nejvýznamnějším projevem pravicové extremistické scény vznik nových webových stránek české odnože Blood&Honour/Combat 18. Přesto však dle informací shromažďovaných Bezpečnostní informační službou (BIS) nedošlo ke vzniku nové skupiny Blood&Honour na území České republiky. Na těchto webových stránkách byly informace povzbuzující stoupence pravicové scény k násilným útokům, destabilizaci systému a rasové válce. Naštěstí nebezpečí těchto útoků bylo velmi malé. I v roce 2011 je hlavním protagonistou pravice Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) a jí vytvořené mládežnické hnutí Dělnická mládež. Hlavní akcí tohoto období byla demonstrace konající se 12. března 2011 v Novém Bydžově, kde si DSSS získala podporu. Tuto akci se snažili pozastavit odpůrci, avšak Policie ČR je vytlačila z trasy. Akce byla celkově poklidná a nedošlo k žádnému narušení pořádku. Přes tyto události zůstávala pravicová extremistická scéna převážně ve stagnaci a nezískala si mnoho nových sympatizantů.⁸⁷

Ve druhém čtvrtletí roku 2011 docházelo k novým způsobům propagace a prezentace pravicových extremistů. Jedním z nových proudů propagace byl tzv. hardbass - skupinový tanec na rusky zpívanou elektronickou hudbu. Tanečníci se takto prezentovali na veřejných prostranstvích např. v ulicích, na náměstích, v dopravních prostředcích, obchodních centrech a dalších. Většina těchto setkání byla za účasti 15 - 20 osob, v některých případech byla zaznamenána i účast 50 - 60 osob. Těmto akcím věnovali pozornost média i orgány Policie ČR. Při těchto akcích nedochází k extremistickým projevům, protože je účastníci považují za odlehčenou formu opozice. Dalším proudem, který se u nás objevil, je inklinace některých pravicových extremistů k myšlenkám italského fenoménu Casa Pound (CP), které se staví proti konzumnímu stylu života, globalizace a imigraci. Vychází sice z italského fašismu, obsahuje ale také rysy typické pro levici např. squatting. Hlavními akcemi této doby byly oslavy 1. máje v Brně, které pořádala Dělnická mládež pod názvem "Pochod proti invazi cizích pracovníků a exodu našich lidí" a pochod za účelem vzpomínky na Miloše Reha dne 14. května 2011 v Litvínově a Mostě. DSSS se v tomto období zaměřuje na soužití s

---

⁸⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně v 1. čtvrtletí roku 2011* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

romským obyvatelstvem a pořádá dvě demonstrace. První demonstrace se konala 9. dubna 2011 s názvem "Pochod za Patrika - proti rasovému násilí" v Krupce a druhá demonstrace se konala 25. června 2011 s obdobnou tématikou v Přerově. I tyto demonstrace probíhali za účasti odpůrců zejména z řad Romů a antifašistů, přesto díky policejním opatřením nedošlo k žádným nepokojům. DSSS nadále pokračuje ve spolupráci s německou krajně nacionalistickou Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD), kdy 2. dubna 2011 dochází k podpisu manifestu o porušování lidských práv zástupci obou stran. Součástí dokumentu byla výzva "národně opozičním aktivistům" k větším aktivitám v rámci politiky. Ani v tomto období nedošlo k výraznému posunu v pravicové extremistické scéně.⁸⁸

Hlavními událostmi ve třetím čtvrtletí roku 2011, na které reagovala pravicová extremistická scéna, byly teroristický útok v Norsku a nepokoje ve Šluknovském výběžku. Pravicoví extremisté na našem území odsoudili Breivikův útok, protože pochopili, že tato prezentace je pro ně negativní, a proto se distancovali od veškerých reakcí na tento čin. Jedinou reakcí, která tento čin schvalovala, byla "Obhajoba Anderse Breivika" na webu www.white-media.info. Zvýšené napětí ve Šluknovském výběžku zavdalo šanci pravicovým extremistům k uskutečnění několika demonstrací. Tyto demonstrace nebyly většinou v jejich režii, ale přidružovali se spíše k shromážděním místních občanů. V tomto období pořádali tradiční akce jako např. Pochod na podporu vězněného Vlastimila Pechance dne 23. července 2011 ve Svitavách, Svatováclavskou manifestaci dne 24. září 2011 v Kladně. DSSS se v tomto období začala zajímat o krajské volby 2012, své aktivity směřovala k získávání nových voličů a prezentaci svého programu. I DSSS pomohla v prezentaci situace ve Šluknovském výběžku, protože zde uspořádala několik demonstrací např. v Novém Boru, Varnsdorfu a Rumburku. S demonstracemi poté pokračovala na severní Moravě a vystoupila také proti pochodu homosexuálů 14. srpna 2011 v Praze. Nacionalistická scéna přesto převážně stagnuje.⁸⁹

---

⁸⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 2. čtvrtletí roku 2011* [online]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁸⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 3. čtvrtletí roku 2011* [online]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Čtvrté čtvrtletí roku 2011 představovalo pokračující boj proti Romům. DSSS se 8. října 2011 zúčastnila "Pochodu proti nepřizpůsobivým občanům" v Ústí nad Labem, poté zorganizovala i několik svých vlastních setkání např. "Protest proti kriminalitě nepřizpůsobivých obyvatel" v Praze 26. října 2011, "Demonstraci za občanská práva" v Rotavě 29. října 2011, "Protest proti romské kriminalitě" ve Vimperku 26. listopadu 2011. Cílem všech těchto akcí bylo získání podpory DSSS v krajských volbách 2012. Své aktivity pravicoví extremisté ubírali i směrem k využití státních svátků a uspořádání jejich pravidelných shromáždění např. "Den národní jednoty" pořádaný DSSS 28. října 2011 v Ostravě, "Proti politickým procesům v ČR" pořádaný Autonomními nacionalisty 17. listopadu 2011 v Praze. V rámci spolupráce NPD s DSSS se NPD účastnila akce pořádané DSSS v říjnu v Rotavě.⁹⁰

První čtvrtletí roku 2012 a v podstatě celý rok 2012 se nijak zvlášť od roku 2011 a dění na pravicové extremistické scéně nelišil. Prioritní zájem je zaměřen stále na romské etnikum, policejní zátahy a soudní stíhání pravicových stoupenců, ale i na vládu a její reformy. DSSS se v tomto období připravuje zejména na krajské volby a svou oficiální kampaň započíná dne 30. března 2012 prostřednictvím meetingů v Kadani a Chomutově. Ačkoli si je předseda strany Tomáš Vandas vědom minimálních šancí, ohlašuje svou kandidaturu na prezidenta republiky. I v tomto období DSSS pořádá setkání s obyvateli např. 28. ledna 2012 beseda Tomáše Vandase v Rotavě s obyvateli pod názvem "Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života", 29. ledna 2012 se konala obdobná beseda ve Varnsdorfu s názvem "Demonstrace proti romskému násilí". Dělnická mládež pořádala také jednu svou akci dne 18. února 2012 v Jihlavě s názvem "Demonstrace na podporu srbského lidu". U Autonomních nacionalistů, Národního odporu či u Svobodné mládeže v této době v podstatě neexistují celorepublikové struktury. Jejich regionální odnože působí spíše samostatně a nezávisle na sobě. Dalšími významnými událostmi pro pravicovou scénu byly v tomto období např. spontánní demonstrace proti politickým procesům 17. února 2012 v Praze či pietní akce za zemřelé pravicové extremisty Aleše Marečka a Davida Friedla 25. února v Krnově, kterou organizovali odnože Národního odporu ze severní Moravy. Někteří zástupci české nacionalistické scény se připojili i k veřejným protestům např. 4. ledna 2012 k

---

⁹⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 4. čtvrtletí roku 2011* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

demonstraci proti pokusům o záchranu eura a 24. března 2012 k meetingu proti potratům⁹¹

Následující období druhého čtvrtletí roku 2012 je velmi podobné předchozímu období. Svůj zájem na dění v ČR upírají pravicoví extremisté stále ke stejným "problémům" ve společnosti. DSSS nadále pokračuje ve své předvolební kampani a počátkem dubna parazituje na popularitě neregistrovaného protestního hnutí Holešovská výzva (HV), využívá tuto značku a 3. dubna 2012 registruje své téměř stejnojmenné občanské sdružení Holešovská výzva, o. s. Přesto však tento krok nemá výrazný dopad na preferenci strany, jak DSSS doufala. I v tomto období DSSS pořádala několik svých demonstrací např. 7. dubna 2012 protestní akce v souvislosti s napadením policisty konaná na mosteckém sídlišti Chánov, 22. dubna 2012 pochod na podporu chlapce údajně napadeného nezletilými Romy v Břeclavi, zejména tento pochod skončil pro stranu kontraproduktivně, protože si chlapec svá zranění způsobil sám, jak později přiznal a napadení Romy si vymyslel. Dělnická mládež spolu s DSSS uspořádali společnou prvomájovou akci v Praze s názvem "Za sociální jistoty - Proti reformám!", kterou příznivci levicového extremismu narušili a napadli účastníky akce lahvemi a dlažebními kostkami. Útok jim však pravicoví extremisté opětovali a musela zasáhnout Policie ČR a zpacifikovat je. Poté následoval pochod DSSS na náměstí Jiřího z Poděbrad, který již proběhl v klidu. DSSS nadále pokračuje ve svých předvolebních kampaních v podobě meetingů, avšak za velmi malé účasti veřejnosti. *"Česká neonacistická scéna jako celek nefunguje a tvoří ji hlavně lokální skupiny. Prozatím se nezdá pravděpodobné, že by se našla oblast, která by scénu v dohledné době opět stmelila a zaktivizovala."*⁹² Nejvýznamnější akcí tohoto období byl vzpomínkový pochod na Miloše Reha pořádaný neonacisty 19. května 2012 v Litvínově a Mostě.⁹³

Třetí čtvrtletí roku 2012 bylo na pravicové scéně o trochu aktivnější, protože pravicoví extremisté uspořádali několik demonstrací. Mezi nejvýraznější demonstrace patřila "Svatováclavská akce" pořádaná Autonomními nacionalisty 28. září 2012 v

---

⁹¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně v 1. čtvrtletí roku 2012* [online]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁹² MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 2. čtvrtletí roku 2012* [online]. [cit. 2013-02-02]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁹³ IBID

Kralupech nad Vltavou, kdy se akce zúčastnilo 150 - 200 aktivistů a zhruba 300 odpůrců. Díky zásahu policie nedošlo k výrazným násilnostem. Další akce se konala 21. července 2012, jednalo se o tradiční pochod ve Svitavách na podporu vězněného neonacisty Vlastimila Pechance, tato akce však proběhla v klidu. DSSS se i v tomto období soustředila zejména na krajské volby, které se konaly dne 12. - 13. října 2012. DSSS organizovala stále své předvolební meetingy, ale i akce, které neměly předvolební charakter např. demonstrace 24. září 2012 ve Strakonících, demonstrace 15. září 2012 v Dřevnovicích. Došlo i k několika hudebním produkcím např. koncert v Plzni 10. srpna 2012 či koncert "Bohemia Fest II." v Komárově 18. srpna 2012, oba koncerty měly návštěvnost okolo 250 - 300 osob.⁹⁴

Poslední sledované období, tedy čtvrté čtvrtletí roku 2012, bylo velmi ovlivněno konáním krajských voleb. DSSS reprezentující českou pravicově extremistickou scénu nezískala jediného zastupitele, přesto vedení DSSS prezentovalo výsledky voleb jako úspěšné. V některých krajích ČR měla DSSS slušné volební zisky např. Ústecký kraj 9322 hlasů - 4,37 %, Karlovarský kraj 2410 hlasů - 3,34 % a Moravskoslezský kraj 6908 hlasů - 2,15 %. *"Výsledky voleb opětovně potvrdily, že ani složitá společensko-ekonomická situace v některých regionech ČR nutně neznamená vyšší podporu populistickým a zkratkovitým řešením této politické strany."*⁹⁵ DSSS však nadále pokračovala ve svých aktivitách a pořádání veřejných akcí. Mezi největší akce patřila demonstrace "Stop vládě peněz - Za opravdovou demokracii!" konaná u příležitosti svátku Den boje za svobodu a demokracii, která byla uskutečněna pod hlavičkou Dělnické mládeže 17. listopadu 2012 v Brně. Akce se i přes její ohlášení zúčastnilo pouze 150 osob a nesešla se s protestem Antifašistů. Aktivní byli v tomto období i Autonomní nacionalisté, kteří se angažovali pod hlavičkou Revolta na svých webových stránkách. Organizovali i některá veřejná vystoupení např. 3. listopadu 2012 v Kutné Hoře zdarma AN rozdávali potraviny současně se svými letáky a snažili se o svou propagaci.⁹⁶ V rámci objektivy by bylo zajímavé se blíže zaměřit i na levicový extremismus v letech 2011 - 2012, proto bližší informace naleznete v Příloze B.

---

⁹⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 3. čtvrtletí roku 2012* [online]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁹⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 4. čtvrtletí roku 2012* [online]. [cit. 2013-02-02]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁹⁶ IBID

3. SUBJEKTY BOJUJÍCÍ V ČR PROTI EXTREMISMU

Při budování demokratického systému u nás, po tzv. "sametové revoluci", se vytvořily podmínky pro existenci protixtremistické politiky. Přesto se do současnosti nepodařilo nalézt optimální variantu obrany před extremisty. K velkým sporům o protixtremistické politice došlo při aféře s údajným "soupisem" extremistických organizací ze strany Bezpečnostní informační služby v roce 1995, kdy se na seznamu objevily i environmentální organizace, což vyvolalo obrovskou nevoli části médií a intelektuálů. Postupem času začalo v ČR docházet ke konsolidaci a precizaci politiky v rámci potlačování extremismu, došlo k ustálení a vymezení extremismu a jeho jednotlivých forem, tak i míry zásahu a vytváření nové protixtremistické legislativy. *"Problematika extremismu (zvláště pravicového) a postupů proti němu je intenzivně sledována médii."*⁹⁷ V České republice se vytvořily státní i nestátní struktury, které realizují politiku proti extremismu, angažovaly se sféry stranickopolitické, mediální i akademické. Základní složkou této státní politiky jsou instituce v oblasti vnitřní bezpečnosti, které se zapojují do celkového bezpečnostního systému státu. Podle Václava Pavlíčka z Ústavy České republiky vyplývá rozhodující úloha Parlamentu ČR při zajišťování bezpečnosti státu, a především pak jeho Poslanecké sněmovně.⁹⁸

Ústava ČR dává také významné pravomoci prezidentu republiky zejména v jeho funkci vrchního velitele ozbrojených sil a možnosti podání návrhu na rozpuštění, pozastavení či obnovení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Navíc ještě prezident disponuje i institutem prezidentských milostí, které mohou být využity i v souvislosti s extremismem. Vláda ČR má odpovědnost především za zajištění bezpečnosti ČR a vypracovává Bezpečnostní strategii České republiky, kterou posuzuje Parlament ČR. Vláda se také zabývá politickými koncepcemi, zprávami a přípravou příslušných norem v oblasti extremismu. Od května roku 1998 funguje na našem území také Bezpečnostní rada, která je pracovním orgánem pro koordinaci problematiky bezpečnosti našeho státu a připravuje návrhy opatření k jejímu zajišťování. Kromě Bezpečnostní rady státu se zabývá problematikou extremismu i Rada vlády ČR pro

---

⁹⁷ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 531. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

⁹⁸ IBID

lidská práva, Rada vlády pro národnostní menšiny, Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity, Republikový výbor pro prevenci kriminality a další orgány.⁹⁹

V oblasti správy pro veřejný pořádek i pro sdružovací a shromažďovací právo je ústředním orgánem Ministerstvo vnitra, ve kterém se problematikou extremismu zabývá řada složek např. odbor bezpečnostní politiky, odbor prevence kriminality, civilně-správní úsek a od roku 2001 nově zřízená multiresortní Komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií. Úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřuje Ministerstvo vnitra ozbrojenému bezpečnostnímu sboru, tedy Policii ČR. 1. srpna 1995 bylo zřízeno speciální pracoviště v rámci kriminální policie Policejního prezidia zaměřené na metodiku a koordinaci řízení PČR na úseku extremismus, z tohoto pracoviště v rámci reorganizace vznikla 1. března 1998 6. skupina odboru obecné kriminality se specializací "extremismus". Tato skupina byla 1. ledna 2002 přejmenována na Skupinu extremistické kriminality odboru obecné kriminality Úřadu kriminální služby PČR. Specialisté na extremismus působí v rámci PČR i na okresní a krajské úrovni. Od 1. dubna 2002 v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu bylo zřízeno specializované oddělení zaměřené na extremismus v rámci odboru terorismu a extremismu, a jeho pracovníci se zabývají organizovanou extremistickou kriminalitou. Setkat se s extremismem ve své působnosti mohou i obecní policisté, vězeňská a justiční stráž i vojenská policie. Při masivním nárůstu extremistického násilí může být nasazena i Armáda ČR.¹⁰⁰

V rámci zpravodajských služeb se v ČR extremismem zabývá zejména Bezpečnostní informační služba (BIS), Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) a Vojenské zpravodajství (VZ), které je tvořené Vojenskou zpravodajskou službou a Vojenským obranným zpravodajstvím. BIS se z hlediska zákona zaměřuje na informace:

- a) o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti ČR,
- b) o zpravodajských službách cizí moci,
- c) o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,

---

⁹⁹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 532-533. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

¹⁰⁰ IBID

d) o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy ČR,

e) týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

BIS má v rámci své organizační struktury pracoviště, která jsou zaměřená na extremismus. Ostatní zpravodajské služby se také mohou zabývat extremismem. Za jejich činnost je zodpovědná vláda a kontroluje je vláda a parlament ČR. Jsou také zřízeny orgány pro kontrolu těchto zpravodajských služeb např. Výbor pro obranu a bezpečnost, Komise pro kontrolu činnosti vojenského obranného zpravodajství a pro kontrolu činnosti BIS.¹⁰¹

Svou úlohu v boji s extremismem má i resort spravedlnosti, který se extremismem zabývá v rámci státních zastupitelství a pomocí specializovaných soudních znalců. Podílí se zde i vězeňská služba, která dohlíží na výkon trestu extremistů odsouzených k trestu odnětí svobody. Odborným výzkumem extremismu se v působnosti Ministerstva spravedlnosti zabývá Institut pro kriminologii a sociální prevenci. V oblasti trestních věcí, rozhodnutích o odmítnutí registrace (potenciálně extremistického) občanského sdružení nebo politické strany a hnutí, či rozpuštění nebo obnovení činnosti politické strany nebo hnutí, se angažují zejména soudy.¹⁰²

V rámci osvěty a vzdělávání se do problematiky extremismu zapojují i různé složky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Ministerstva práce a sociálních věcí. Ministerstvo zahraničí se extremismem zabývá v rámci mezinárodní spolupráce, protože je ČR členem různých mezinárodních organizací, které se částečně také věnují problematice extremismu v rámci boje s rasismem a terorismem např. Organizace spojených národů, Rada Evropy, Organizace pro spolupráci a bezpečnost v Evropě. Jednou ze specializovaných policejních organizací je také Interpol. O extremismu se jedná také v oblasti středoevropského regionu v Středoevropské iniciativě, Visegrádské čtyřce, kde ČR předsedá "extremistické sekci", i v Regionálním partnerství.¹⁰³

---

¹⁰¹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 534. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

¹⁰² MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 534-535. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

¹⁰³ IBID

Protiextremistická politika je ve své podstatě spojena s celkovou činností státu. Extremismus narušující základní principy demokratického řádu je v rámci jednoho území považován za narušení vnitřní bezpečnosti státu. *"V užším slova smyslu je možné protiextremistickou politiku vymezit jako organickou součást zajištění vnitřní bezpečnosti státu."*¹⁰⁴ V této souvislosti se tedy jedná o narušení vnitřní bezpečnosti státu v politické oblasti ze strany pravicových či levicových extremistů, v hospodářské oblasti prostřednictvím kriminality a korupce, v sociální oblasti prostřednictvím etnického extremismu a organizovaného zločinu, a v environmentální oblasti ekologickým extremismem. Protiextremistická politika je v ČR realizována na několika různých úrovních - lokální úroveň, regionální úroveň, celostátní úroveň a různé úrovně mezinárodní. Z těchto úrovní je za nejvýznamnější považována úroveň celostátní, která suverénními státními orgány České republiky formuluje, koordinuje a koriguje provádění protiextremistické politiky.¹⁰⁵

V rámci boje s extremismem se kromě státních orgánů angažují i nestátní organizace i jednotlivci. Nestátní subjekty se většinou věnují systematictějšímu postupu proti extremismu a souvisejícím jevům např. rasismu, a v jejich působnosti je možné najít jisté odstupňování "intenzity zájmu". Touto problematikou se zabývají nejvíce organizace zaměřené na ochranu lidských práv. V rámci širšího pojetí "kompetenčního kruhu" se extremismem zabývá např. Český helsinský výbor, Helsinské občanské sdružení, Human Rights Watch, Amnesty International, nadace Člověk v tísni při České televizi, Most pro lidská práva, NESEHNUTÍ, Asimilovaní, Pražské centrum primární prevence a mnoho dalších. Na pravicový extremismus a jeho monitorování se zaměřují zejména Dokumentační středisko pro lidská práva, Hnutí občanské solidarity a tolerance, sdružení Tolerance a občanská společnost. Problematickou ultrapravice se zabývají i organizace etnických a jiných menšin, které jsou "komplexněji" zaměřené např. Liga etnických menší, ale i organizace s užší profilací např. Federace židovských obcí, Židovská obec Praha, Romská občanská iniciativa, Společenství Romů na Moravě a další. Za specifické aktivisty, zejména proti pravicovému extremismu, lze pokládat i různé romské domobrany, které se vytváří zpravidla po rasistických útocích pravice v různých komunitách. Proto se vědci obávají, že za určité situace, by mohlo dojít k

---

¹⁰⁴ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 40, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹⁰⁵ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 39-42, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

většímu zájmu o prospěch vlastního etnika, který by byl prosazován na úkor demokratických principů a hodnot, a účastníci by se tím dostali do oblasti etnického extremismu. V roce 1998 se stal ve Znojmě případ, kdy místní Romové se nechali inspirovat militantní organizací Afroameričanů "Black Panthers", poté co se ve městě objevily letáky s říšskou orlicí a německými nápisy, které zakazovaly vycházení "cikánů" po 22. hodině. Na toto reagovali Romové letáky v romštině, podepsané Black Panthers, slibující zabíjení skinů jako odplatu za vraždy na Romech.¹⁰⁶

Extremismem, zejména tedy pravicovým, se zabývají i masmédia např. týdeník Respekt, Literární noviny, Nová přítomnost a řada dalších. V rámci akademické sféry se také stupňuje zájem o problematiku extremismu. V tomto smyslu se profilovali odborníci z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, na katedře politologie Vysoké školy ekonomické v Praze i na Ústavu mezinárodních vztahů v Praze. Někteří tito odborníci se zapojují i na mezinárodní úrovni např. do Stálé skupiny Extremismus & Demokracie při Evropském konsorciu pro politickou vědu. Jednotliví aktivisté vyznávající politiku proti extremismu se setkávají na různých fórech.¹⁰⁷

---

¹⁰⁶ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 536-537. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

¹⁰⁷ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. s. 538. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

3. 1 Extremismus z pohledu MV ČR a BIS

MV ČR a BIS používají pro extremismus své vlastní definice, nejsou však jednotné, jedná se spíše o určité profesní reakce na potřeby aktuální praxe. Z pohledu MV ČR je extremismus považován za protiprávní činnost vycházející z ideových pohnutek, která je namířena proti základním lidským a politickým právům a svobodám, demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti státu. MV ČR rozděluje extremismus na pravicový, levicový, nacionalistický a náboženský fundamentalistický, a také rozlišuje:

- a) projevy, které mají politický charakter a patří tedy do působnosti BIS,
- b) projevy, které mají charakter trestných činů či přestupků a patří tedy do působnosti Policie ČR.

Ovšem určit zda extrémní chování má či nemá politický charakter, je poněkud složité a nelze ho s rozhodností určit. BIS chápe extremismus, jako politologický pojem, který se vztahuje na hraniční, nestandardní či jinak abnormální společenské jevy a jejich nositele. Na základě toho charakterizuje extremismus jako minoritní a mezní projev působící na majoritně akceptovaný systém destruktivně. Dále jako extrémní označuje BIS také protidemokratické ideologie, a za extrémní prostředky jsou považovány - násilí a subverze. *"Subverze je vlastně souhrnný pojem, který používají pracovníci zpravodajské služby k označení všech nežádoucích, respektive nebezpečných prostředků, aktivit a metod, jejichž cílem je realizace konkrétní extremistické ideologie a rozvrat demokratického systému."*¹⁰⁸ Ohrožující je podle BIS zejména snaha zastánců extrémních ideologií prosadit své vize a učinit z nich jedinou možnou normu chování a fungování společnosti, protože se extremisté stále častěji snaží oslovovat širší veřejnost a propagovat své programy. Extremistické cíle a jejich realizace bývá většinou omezována možnostmi a schopnostmi extremistů, konkrétní společenskou situací a zásahy příslušných státních orgánů, ne však osobní odpovědností extremistů nebo jejich respektem vůči právu a ústavnímu pořádku.¹⁰⁹

---

¹⁰⁸ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 63, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹⁰⁹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 62-64, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

Příslušníci BIS zjistili, a snaží se na to také upozornit, že na extremistické scéně pokračuje trend k lepší organizovanosti a koncepčnosti aktivit extremistických skupin a organizací na území našeho státu. Extremistická uskupení proto zvyšují svůj zájem o etablování se na veřejné politické scéně. Extremisté na základě toho mění svou taktiku, tlumí nejradikálnější činnosti a orientují se spíše na protestní akce přijatelnější pro širokou veřejnost. Programově se extremisté profilují zejména na odmítání demokratických principů, odmítání lidských a občanských práv, odmítání politické plurality, vyhraněný nacionalismus, rasismus a antisemitismus. Většina z těchto témat je společná pro všechny extremistické skupiny, bez ohledu na jejich ideologické zaměření. Největší zájem u extremistů budí získání kontaktů z oblasti bezpečnostních složek státu, oblasti ekonomické, ale disponují také kontakty z různých úrovní státní správy, které využívají při nátlaku proti ovlivňování jejich činnosti. Extremisté se propagují také šířením dezinformací a zpochybňují důvěryhodnost země v zahraničí, snaží se vyvolat pochybnosti u českých občanů. BIS upozorňuje, že jedním z hlavních zdrojů nebezpečí jsou organizované skupiny extrémní pravice.¹¹⁰

"V souladu se svou zákonem vymezenou působností monitoruje BIS záměry a činnost extrémistů namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti našeho státu. Dále se zabývá i takovými extrémními projevy, které zasahují do práv a svobod občanů nebo nabývají subverzních a teroristických forem."¹¹¹

---

¹¹⁰ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 62-65, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹¹¹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 69, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

3. 2 Extremismus z pohledu Policie ČR

V rámci Policie ČR se v materiálech objevují názory, že extremismus je politologický, případně kriminologický, ne však právní pojem. V rámci tohoto pojmu jsou zahrnovány aktivity zpravidla s ideologickou motivací, které vybočují ze zákonných, ústavních norem a vyznačují se výraznými prvky netolerance vůči demokratickému uspořádání. Definice pro extremismus je dle pracovníků policie - *"extremismus zahrnuje souhrn verbálních, grafických, fyzických a jiných aktivit, zpravidla s ideologickým kontextem, vyvíjených jedincem nebo skupinou osob, zaměřených obecně na narušování veřejného zájmu, napadání osob nebo poškozování předem zvolených subjektů."*¹¹² Toto chování je považováno za vybočení z všeobecně uznávaných norem a je typické svými výraznými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné nesnášlivosti.¹¹³

V působnosti Policie ČR se často hovoří o pojmech "kriminalita s extremistickým podtextem" a "kriminalita motivovaná rasovou, národnostní nebo jinou sociální nenávistí". Pod těmito pojmy se zpravidla rozumí jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku. Do této kategorie se řadí také kriminalita proti symbolům či představitelům existujícího společenského systému. V praxi se jedná o následující trestné činy: obecné ohrožení; násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci; hanobení národa, rasy a přesvědčení; podněcování k národnostní a rasové nenávisti; výtržnictví; vražda; ublížení na zdraví; omezování osobní svobody; vydírání; omezování svobody vyznání; porušování svobody sdružování a shromažďování; poškozování cizí věci; genocida; podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů; persekuce obyvatelstva.¹¹⁴

Policie ČR za extremisty považuje osoby nebo skupiny, které se vyznačují:

a) vysokou mírou demagogie a názorové nesnášlivosti, přičemž jejich argumentace nabízí jednoduchá, rychlá a nereálná řešení složitých problémů založená na konfrontaci, včetně obětování zdraví a životů občanů, veřejného klidu a pořádku.

---

¹¹² DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 70, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹¹³ IBID

¹¹⁴ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 70-71, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

b) atak vedou proti skupinám obyvatel bez další diferenciacie, na druhé straně jsou napadáni občané, kteří pouze vnějšími znaky jsou považováni za skiny.

Policie ČR zvláštním způsobem vnímá sekty, kdy se u nich jedná o destruktivní náboženské skupiny, založené na pochybném vizionářství nebo přímo na podvodném jednání svého zakladatele, prokazatelně narušující mravní vývoj mládeže nebo porušující právní předpisy. Police ČR také dále člení extrémní projevy na:

1. destruktivní,
2. verbální,
3. grafické,
4. páchané tiskovinou nebo jiným masově komunikačním prostředkem,
5. páchané fyzickým nebo psychickým násilím.¹¹⁵

Destruktivní aktivity neboli vnitřní terorismus vznikají zejména na extremistické scéně. Největším rizikem v tomto směru je radikalizace extremistických skupin a jejich zneužití pro cíle destabilizace zájmů subjektů stojícími v pozadí. *"Policie ČR potom vnitřní terorismus vnímá jako násilnou metodu, která organizovaně a plánovitě využívá ničení a vraždění k zastrašování a vydírání státních orgánů, obyvatelstva nebo odlišných skupin za účelem dosažení určitých cílů malé ilegální skupiny."*¹¹⁶ Na základě toho Policie ČR rozděluje formy teroristických útoků: bombové, žhářství, únosy dopravních prostředků, atentáty, přepadání osob, únosy osob a braní rukojmí.¹¹⁷

Veškerá extremistická hnutí, ať už pravicová či levicová, používají verbální neboli slovní projevy extremismu. Používají se nejvíce při mítincích, hromadných vystoupení příznivců extrémních subjektů či na vystoupeních hudebních skupin. *"Hudební skupiny prostřednictvím jednoduchého a vulgárního obsahu písni šíří extrémní názory, a zároveň těmito písněmi provádějí nábor mladých lidí."*¹¹⁸ Nejnebezpečnější jsou verbální projevy neonacistických skupin podněcující k systematické likvidaci rasově nevyhovujících,

---

¹¹⁵ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 71 - 72, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹¹⁶ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 72 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹¹⁷ IBID

¹¹⁸ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 73, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

"méněcenných" národů a etnických skupin, ale i dalších zdravotně a jinak handicapovaných skupin obyvatel s cílem prosadit tzv. "čistou rasu".¹¹⁹

Jedním ze způsobů páchání trestné činnosti či přestupků jsou i grafické projevy extremistů, tj. sprejové nápisy na zdech, dopravních hromadných prostředcích či billboardech. Za grafické projevy se rovněž považuje symbolika, kterou se extremistická hnutí propagují.¹²⁰

Další činností extremistických skupin je šíření jejich názorů pomocí tiskovin, letáků, nápisů na místech veřejně přístupných nebo jinými masově komunikačními prostředky. Extremisté také vydávají své specifické noviny - samizdaty nebo tzv. "ZINY", které na našem území vydávají zejména ultrapravicová hnutí skinheads.

"Snaha o získání přívrženců vede k tomu, že většina samizdatů (v ČR cca 50) obsahuje materiály určené nejen k politickému vzdělávání, ale i praktické návody k nelegální a k trestné činnosti, příspěvky, kterými je podněcována rasová, národnostní nesnášlivost (antisemitské a protirómské články)."¹²¹

Ziny mají ve svém obsahu zejména zásady chování při zadržení policií a soudním procesem, kontaktní adresy na vedoucí představitelů skinheadského hnutí a inzerují se zde společné akce a zveřejňovány tu jsou i texty písní. Samizdaty jsou většinou distribuovány prostřednictvím P. O. Boxů, zasílány na dobírku či distribuovány osobně na společných akcích a setkáních. V roce 2000 byl zajištěn bezpečnostními složkami zin s názvem "Listy rasové války", který obsahoval návody k rasovým teroristickým útokům včetně návodů na výrobu výbušnin a získávání zbraní. V dnešní době vymožeností i extremisté ke své propagaci používají internet. Zveřejňována jsou programová prohlášení i aktuální informace, avšak tato možnost skýtá i další výhody:

- a) globální dosah sítě umožňuje, že informace, které o sobě extremisté zveřejní, jsou celosvětově dostupné.
- b) informace jsou prezentovány mimo právní jurisdikci vlastní země.
- c) identifikace autora je velmi obtížná.

---

¹¹⁹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 73, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹²⁰ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 73-74, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹²¹ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 74, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

Dalším problémem je i elektronická pošta (E-mail), jejím prostřednictvím tzv. anonymizérů je možné cílené zasílání zpráv bez možnosti zvenčí identifikovat odesílatele. V rámci elektronické pošty jsou používány i volně dostupné šifrovací metody, které nemohou orgány státní bezpečnosti monitorovat.¹²²

Poslední extremistickým projevem, který definuje Policie ČR, je fyzické a psychické násilí. Charakteristický je tento projev pro levicový i pravicový směr extremismu, jedná se zejména o vzájemné pouliční rvačky, kterým se snaží bránit Policie ČR. V ČR jsou nejagresivnějším projevem útoky ultrapravicových stoupců na Rómy a občany tmavé pleti. Pro fyzické násilí jsou používány zbraně jako nůžky, vrhací nože, hvězdice, zápalné lahve a další. Typická zranění při rvačkách jsou způsobena kopy, které způsobují aktivisté skinheads svými typickými botami, které jsou někdy okované, mají hrubý vzorek podešve a ocelovou špičku, a mohou značně zdevastovat tělo napadeného. V rámci psychického násilí je charakteristická latentnost, která je patrná v terorismu a náboženských sektách. *"Účelem psychického násilí v sektách je přeformování člověka v kultovní osobnost, která je pak lépe ovladatelná. Nebezpečnost kultovního psychického násilí je pro veřejnost více či méně skryta."*¹²³ Osoba, která je obětí psychického násilí, ho nedokáže pořádně vnímat, protože ho přijímá jako součást "očisty duše", pro kterou dobrovolně trpí i páchání trestné činnosti vůči sobě. Specifické jsou případy psychického násilí v rámci výhružných telefonátů o umístění výbušniny a její následné exploze. Tyto telefonáty zpravidla uskutečňuje psychopatický jedinec. Poslední dobou se objevují i výhružné telefonáty vyšetřovaných a monitorovaných stoupců hnutí skinheads, které mají za účel zastrašit pracovníky bezpečnostních státních orgánů, vůči nimž a jejich rodinám je toto psychické násilí pácháno.¹²⁴

---

¹²² DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 74-76, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹²³ DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. s. 76, 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

¹²⁴ IBID

3.3 Metody a nástroje v boji proti extremismu v ČR

V rámci celostátní úrovně české protiextremistické politiky jsou využívány a kombinovány různé metody a nástroje působení, můžeme je rozlišit takto:

1. Ústavně právní ochrana demokratického zřízení (zákazy politických stran, občanských sdružení, shromáždění apod.),
2. Správně (administrativně) právní ochrana demokratického zřízení (zřizování anebo pověřování institucí a bezpečnostních orgánů k monitorování a potlačování extremismu),
3. Trestně právní ochrana demokratického zřízení (různé právní normy, které přímo nebo nepřímo slouží k potlačování extremismu).
4. Diskurzivní ochrana demokratického zřízení, kterou je myšleno ideově-politické vypořádání se s politickým extremismem.¹²⁵

ad. 1) V České republice provádí svou činnost politické strany na základě zákona č. 424 z roku 1991 v platném znění. " *Ten deklaruje, že občané ČR mají právo sdružovat se v politických stranách a hnutích.*"¹²⁶ Stát politické strany pouze registruje a k existenci strany není třeba povolení. Členem politické strany může být fyzická osoba starší 18 let, která však může být členem pouze jedné strany, avšak neexistuje žádná evidence o členech všech politických stran. Nemohou však vznikat a vyvíjet činnost strany, které dle zákona:

- a) porušují ústavu a zákony či jejich cílem je odstranění demokratických základů státu,
- b) strany, které se vyznačují nedemokratickými stanovami, nebo které nemají demokraticky ustanovené orgány,
- c) strany, které směřují k uchopení a držení moci, zamezující druhým stranám ucházet se ústavními prostředky o moc, nebo strany, které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů,
- d) strany, jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.¹²⁷

¹²⁵ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 43, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹²⁶ IBID

¹²⁷ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 43-44, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

Ministerstvo vnitra provádí registraci stran, ale také může registraci odmítnout, domnívá-li se, že by strana svými stanovami nebo politickým programem porušovala uvedené zákazy. Návrh na rozpuštění strany podává vláda či prezident. O rozpuštění rozhodne Nejvyšší soud. Musíme také rozlišovat rozpuštění a pozastavení činnosti strany. Právo na navrnutí pozastavení činnosti strany má také vláda a prezident, v této věci rozhoduje také Nejvyšší soud. Politická strana s pozastavenou činností nemůže podat kandidátní listinu pro volby do Poslanecké sněmovny (§ 31 zákona č. 247/1995 Sb.). Pozastavení však nemá vliv na trvání mandátů již dříve zvolených poslanců a senátorů. Speciální prostředky dozoru jsou stejné jako dozoru jiné právnické osoby včetně působnosti Policie ČR a Bezpečnostní informační služby.¹²⁸

U jiných spolků, než jsou politické strany, je právní úprava v ČR ještě volnější a mohou tedy činit cokoli, čím neporušují zákon. Zákon č. 83/1990 Sb. neupravuje účely, k jakým jsou zakládána občanská sdružení, jejich náplní může být tedy široká škála činností. Občanská sdružení nesmí dle zákona sledovat následující cíle:

- a) popírání nebo omezování osobních, politických či jiných práv občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,
- b) podněcování k nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů a podpora násilí či jiné porušování ústavy a zákonů.

Občanská sdružení rovněž nesmí být ozbrojena či se sdružovat s ozbrojenými složkami. I občanská sdružení podléhají stejnému správnímu dozoru jako jiné právnické osoby. K registraci občanských sdružení platí stejná pravidla jako pro registraci politických stran a hnutí, avšak rozpuštění se řídí pravidly odlišnými. Pokud dojde ministerstvem vnitra ke zjištění, že občanské sdružení činí v rozporu se zákonem, upozorní na to sdružení a poté ho má možnost vyzvat k upuštění od této činnosti. Až v případě, že u občanského sdružení nedojde k nápravě, může ho ministerstvo vnitra rozpustit.¹²⁹

"Stávající právní úprava v České republice neposkytuje potřebný manévrovací prostor pro efektivní postup státních orgánů vůči projevům politického extremismu."¹³⁰

ad. 2) Jako ústřední orgán státní správy působí v problematice extremismu Ministerstvo vnitra ČR. V oblasti problematiky extremismu se hovoří o ideologických

¹²⁸ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 43-46, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹²⁹ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 46-48, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹³⁰ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 48, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

postojích, které vybočují ze základních ústavních norem např. úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy), svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy), svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy), ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy) a další. Civilně-správní úsek působící v rámci Ministerstva vnitra provádí registraci politických stran a občanských sdružení na základě zákona č. 83/1990 Sb. Informace o extremismu zabezpečuje BIS, která sleduje záměry a činnosti namířené proti demokratickým základům ČR. V rámci správně právní ochrany demokratického zřízení se také angažují Policie ČR, obecní policisté, vězeňská a justiční stráž, Ministerstvo spravedlnosti, ale i kraje a obce.¹³¹

ad. 3) Trestněprávní ochrana řeší postihy extremistů a rozlišuje individuální a kolektivní odpovědnost, z tohoto rozlišení poté vyplývají sankce. *"Člen nebo stoupenec extremistické politické strany či občanského sdružení se může dopustit celé řady porušení zákona, což je možné postihnout buď pouze individuálně, nebo i kolektivně."*¹³²

Ne vždy musí mít jednání contra legem (pod vlivem svých extremistických postojů) člena nebo stoupence extremistického uskupení dopad na celou formaci, jejímž členem je. Existují právní předpisy, které počítají pouze s postihem individuálním např. trestní zákon, správní právo - zákon o přestupcích, zákon o právu shromažďovacím, soukromoprávní oblast ochrany osobnosti dle § 11 občanského zákoníku. Extremisté mají diskriminační tendence vůči některým skupinám obyvatel, a proto mohou dostat postih dle pracovního práva, zejména zákoníku práce, který obsahuje klauzuli v § 1 odst. 3 a 4, kde se hovoří o povinnosti zaměstnavatele zajišťovat rovné podmínky zacházení se všemi zaměstnanci a zakazuje jakoukoliv diskriminaci zaměstnanců z důvodu rasy, barvy pleti.¹³³

Z hlediska kolektivních postihů jsou stěžejními dva zákony a to, zákon č. 424/1991 Sb. - o sdružování v politických stranách a politických hnutích a zákon č. 83/1990 Sb. - o sdružování občanů. Jelikož formalizováním se zvyšuje možnost právního postihu, nemají o něj extremistická hnutí velký zájem. S kolektivními postihy souvisí pravidla pro registrace, rozpuštění či pozastavení činnosti politických stran dle platných zákonů. Po rozpuštění strany je velmi pravděpodobné, že lidé tvořící její

¹³¹ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 49-53, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹³² DANICS, Š. *Extremismus*. s. 53, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹³³ ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. s. 106, Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. ISBN 80-86861-84-4

základnu se v pokoji nerozejdou a nestanou se z nich demokraté a může tedy dojít např. ke snaze založit novou nástupnickou organizaci, uchýlení do ilegality nebo se budou snažit infiltrovat do jiných stran či hnutí. Jedním z nedostatků současného zákona o politických stranách je nevyužívání institutu rozpuštění strany především z důvodu obav před nařčením, že vláda zneužívá svá postavení a chce se zbavit konkurentů. Proto by bylo vhodné rozšířit okruh subjektů s aktivní legitimací o další subjekty. Dalším nedostatkem je, že strany sice musí mít demokratické stanovy, ale nikde není uvedeno, jaká kritéria "demokratičnosti" by měly splňovat.¹³⁴

ad. 4) Stát i občanská společnost se podílí na ideově-politickém vypořádání se s extremismem. Stát se podílí zejména veřejnou činností bezpečnostních složek a občanská společnost formou iniciativ např. demonstracemi a vznikem nestátních organizací monitorujících extremismus se snahou ho potlačit. Vůči extremistickým subjektům se ohraničují i demokratické strany a občanská sdružení. *"V této souvislosti se vedou spory, zda mají být extremisté v rámci politického spektra izolováni, nebo zda mají být zapojováni do spolupráce s demokratickými silami (čímž by se prý mohli "kultivovat")."*¹³⁵ Vzniká tu tedy spor o tom, zda mají demokratické strany používat extremistická témata, a tím snižovat jejich vliv ve společnosti, což ale může vzbudit dojem snahy o "extremizaci" politického spektra. Demokratické strany se také vzájemně obviňují z extremismu dle politických výroků. Mediální oblast má svůj rozpor o extremismu také. Jedná se o to, zda dát či nedat prostor extremistům ve sdělovacích prostředcích. Je tu obava z šíření "extremistické propagandy", avšak média doufají, že pokud prostor extremistům dají, odhalí se jejich profil a cíle. Spory provázejí i zaměstnávání bývalých a soudobých extremistů ve veřejné sféře. Různé náhledy existují na řešení problematiky ve školské, mládežnické a rodinné politice, ale i v pořádání "osvětových" kampaní, které mají mít za cíl oslabení a eliminaci extremistických postojů u široké veřejnosti. Proto by tato problematika měla být prezentována tak, aby nezavdávala podněty k vytváření "protestních postojů" vůči ní samé.¹³⁶

---

¹³⁴ ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. s. 107-109, Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. ISBN 80-86861-84-4

¹³⁵ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 56, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

¹³⁶ DANICS, Š. *Extremismus*. s. 55-57, 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

3. 4 Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu 2011

Koncepce boje proti extremismu má dle Ministerstva vnitra ČR několik hlavních okruhů, v jejichž rámci dochází k jejímu plnění. Prvním takovým okruhem je "Komunikace proti demagogii". Součástí tohoto okruhu je "Otevřené a zodpovědné zpravodajství", které dává za úkol pracovníkům bezpečnostních složek BIS a Policii ČR pravidelné aktualizování a doplňování informací, které musí přinášet přidanou hodnotu a musí být snadno dostupné. V rámci tohoto okruhu poskytovali pracovníci odboru tisku a PR v roce 2011 informace o konání extremistických shromáždění, přidávali také dokumenty k problematice extremismu na webové stránky Ministerstva vnitra ČR včetně čtvrtletních zpráv BIS o vývoji extremistické scény, vytvořili také rozcestník sloužící jako metodická pomoc obcím v oblasti extremistických shromáždění. V působnosti Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR se konal také seminář o problematice informování o extremistických shromážděních, vydávány byly také tiskové zprávy o aktivitách extremistů a reakci Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR. V rámci bodu "Internet bez nenávisné propagandy" měla být zřízena internetová Helpline pro hlášení nelegálního a nežádoucího obsahu pro veřejnost, avšak tento úkol byl z důvodu úspor a strukturálních změn v rámci Policie ČR odložen na 1. srpna 2012. Dalším bodem okruhu je "Protiextremistická kampaň", v rámci které začala agentura pro sociální začleňování v rámci Sekce pro lidská práva připravovat celostátní kampaň zaměřenou na upozornění na problematiku násilí z nenávislosti. Tato kampaň je součástí tříletého projektu realizovaného v letech 2012 - 2015.¹³⁷

Dalším z pěti okruhů v rámci Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 je "Vědomostí proti totalitářům", který se ve svém bodě "Vzdělávání dětí a učitelů" zavazuje k dopracování Akčního plánu ke Strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy. Tato Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže se začala připravovat a uskuteční se v období 2013 - 2018. Dále se také konaly semináře dalšího vzdělávání pedagogických

---

¹³⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 163-166, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

pracovníků se zaměřením na faktografické údaje o extremismu, ale také na získání kompetencí, potřebných pro výuku tohoto tématu. Pracovníci odboru metodiky, prevence a mezinárodní spolupráce ÚOOZ se zapojili do realizace projektu Policejního prezidia "Policie pro každého", který je zaměřen na extremismus a xenofobii, a jeho cílovou skupinou jsou žáci základních a středních škol.¹³⁸

Třetím okruhem je "Jednotná protiextremistická platforma". V rámci tohoto okruhu je bod "Prevence", v němž si za cíl dává Ministerstvo vnitra mapovat protiextremistický boj a preventivní opatření v ČR. Ministerstvo vnitra také zpracovalo "Katalog preventivních opatření", který obsahuje doporučení pro realizaci konkrétních projektů a má sloužit jako předloha, po meziresortním připomínkovém řízení, pro konkrétní úkoly s gescemi v "Konceptci boje proti extremismu pro rok 2012". Dalším bodem v tomto okruhu jsou "Města a obce". V rámci tohoto bodu se uskutečňovaly konzultační dny za účasti zástupců MV i Policie ČR, které měly pomoci zpracovatelům shromažďovací agendy na krajské úrovni. Dále také proběhl kurz "Obec a extremismus II" konaný v Institutu pro veřejnou správu. Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách plnila svůj úkol zasilání pololetních analytických zpráv o bezpečnostních rizicích v sociálně vyloučených lokalitách, kdy tyto informace mohou zneužít zejména pravicoví extremisté.¹³⁹

Předposledním okruhem je "Odbornost a imunita", v rámci něj se zaměřuje koncepce na vzdělávání policistů a justičních pracovníků, a na naplňování aktualizované Koncepce Policie ČR v boji proti extremismu, a na systémové a paušální infiltrace extremistů. Vzdělávání policistů proběhlo v rámci kurzu pro velitele "Velitelé bezpečnostních opatření v boji proti terorismu a extremismu" s cílem prohlubování znalostí z činností Policie ČR v boji proti extremismu. V tomto kurzu bylo proškoleny 84 policistů. Pro příslušníky zařazené na Službě kriminální policie probíhal kurz "Výcvik specialistů SKPV problematiky extremismu" obsahující moduly "Extremismus

---

¹³⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 166-167, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

¹³⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 167-169, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

a právo", "Operativně pátrací činnost v prostředí extremistických skupin s využitím informátora" a "Zhotovení, zpracování archivace digitálních obrazových dat". Stěžejní je kurz pro studující policisty "Specializační kurz pro přípravu členů antikonfliktních týmů Policie ČR" a zúčastnilo se ho 35 policistů. V oblasti "Vzdělávání justičních pracovníků" se konal třídní seminář "Extremismus - vybrané problémy dokazování trestné činnosti z oblasti extremismu, aktuální judikatura" za účasti 26 osob. Byly také naplánovány další dva semináře na téma "Extremismus", které se budou konat v roce 2012. Bod "Naplnění aktualizované Koncepce Policie ČR v boji proti extremismu" naplňoval cíle v rámci úkolů z dokumentů Mimořádné opatření "Extremismus 2011" a "Koncepce Policie ČR v boji proti extremismu", obsahoval také úkol zachování a inovace informačního systému v otázkách extremismu a diváckého násilí, který byl splněn. V rámci poslední bodu okruhu "Systémové a paušální zamezení infiltrace extremistů" došlo lustracím nových uchazečů v systému Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR. Vojáci v rámci Vojenské policie a Vojenského zpravodajství museli podepsat čestné prohlášení, že nepodporují nebo veřejně neprojevují sympatie s hnutími, která směřují k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásají zejména národnostní a rasovou zášť. U Ministerstva obrany docházelo ke zvýšení informovanosti příslušníků v problematice extremismu pomocí vzdělávacích aktivit, publikacemi k problematice extremismu, rezortních intranetových stránek "Prevence SNJ", sociologického výzkumu, kontrolní činnosti a Vojenského zpravodajství. Problematika extremismu a úkoly v oblasti strategie boje proti extremismu se také stali součástí "Plánu služební a profesní přípravy příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby ČR v roce 2011". Při přijímacích řízeních uchazečů k Celní správě ČR docházelo k psychologickým testům zaměřeným na anomality a extremity v osobnosti.¹⁴⁰

Posledním okruhem je "Efektivně a korektně proti násilí" a obsahuje dva body "Bezpečnostní opatření při extremistických akcích" a "Oběti trestné činnosti z nenávisli". Prostřednictvím prvního bodu byly využívány antikonfliktní týmy v průběhu i po skončení shromáždění extremistů. Jejich činnost se zaměřuje na komunikaci s

---

¹⁴⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 169-179, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

veřejností, médií i demonstranty v době konání akce, ale i na preventivní činnosti před konáním akcí např. rozdávání letáků, podávání informací a přednáškové činnosti. Antikonflitní týmy podávají informace a zpětnou vazbu Policii ČR, je jim poskytováno vzdělávání a trénink v rámci "Vzdělávání policistů". Druhým bodem jsou "Oběti trestné činnosti" a v jeho rámci připravilo Ministerstvo spravedlnosti návrh zákona pro vládu o obětech trestných činů a o změně některých zákonů. Toto bylo vytvořeno zejména proto, že právní úprava ochrany obětí je roztržena do několika zákonů a v současné době neexistuje komplexní úprava práv oběti jakožto příjemců zvláštní péče ze strany státu. Novým zákonem má tedy dojít k rozšíření práv obětí a pomoci, která je jim poskytována, a k odstranění nedostatků implementace rámcového rozhodnutí Rady 2011/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení oběti v trestním řízení. V návrhu zákona je možnost udělování akreditací Ministerstvem spravedlnosti nestátním neziskovým organizacím, které budou poskytovat právní informace obětem a budou podporovány poskytováním dotací.¹⁴¹

3.4.1 Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012

Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012 obsahuje totožné okruhy jako Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011. Tyto koncepce se samozřejmě liší stanovenými úkoly na dané období, zejména z důvodu nových informací ohledně extremistické scény v České republice.

Prvním okruhem, kterým se Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012 zabývá, je "Komunikací proti demagogii", který je rozdělen na jednotlivé body dle konkrétních úkolů pro rok 2012. Prvním bodem je "Otevřené a zodpovědné zpravodajství a PR" a úkoly pro tento bod jsou následující: pravidelná aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů na webových stránkách, přinášet přidanou hodnotu z povahy činnosti bezpečnostních složek, doplňovat analýzy, pravidelná publikace BIS kvartálních zpráv o extremistické scéně na území ČR. Dalšími úkoly spadajícími pod první bod jsou také: aktivně kontaktovat novináře a poskytovat jim informace s přidanou hodnotou, informovat o extremistické agresi ofenzivním

---

¹⁴¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 179-181, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

způsobem, dodržovat zásadu nulové tolerance vůči násilnostem ze strany extremistů a korektně informovat o pachatelích s etnickým backgroundem. Druhým bodem tohoto okruhu je "Internet bez nenávistné propagandy" a cílem tohoto bodu je, obdobně jako v loňském roce, zřídit internetovou Helpline pro hlášení nelegálního a nežádoucího obsahu pro veřejnost a na konci roku 2012 vyhodnotit činnost Helpline. Tento úkol byl přeložen z loňského roku na rok 2012. Dalším úkolem tohoto bodu je zahájení projektu s nestátním subjektem pro komunikaci s poskytovateli internetu pro nelegální extremistický obsah hostovaný na serverech třetích zemí. Třetím bodem okruhu je "Protiextremistická kampaň". Tento bod má za úkol připravit v rámci Sekce pro lidská práva Úřadu vlády projekt, který bude čtyřletý a bude zahrnovat informační kampaně, projekty a další aktivity na témata "Rovné příležitosti", "Extremismus/násilí z nenávisti".¹⁴²

Druhým okruhem v Konceptci boje proti extremismu pro rok 2012 je stejně jako v koncepci loňské "Vědomostí proti totalitářům". V rámci tohoto okruhu je pouze jediný bod "Vzdělávání dětí a učitelů". Cílem tohoto okruhu je podporovat projekty primární prevence na školách a školských zařízeních zaměřených na prevenci kriminality, zpracovat Strategii prevence rizikových projevů chování dětí a mládeže, což patří pod působnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dalšími úkoly na rok 2012 jsou také: podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních v oblasti extremismu, pravidelná aktualizace stávajících materiálů v rámci primární prevence extremismu, poskytování pomoci a podpory při vzdělávacích projektech ze strany Ministerstva vnitra a Policie ČR. Specifickým úkolem je zajištění realizace a dalšího rozvíjení pedagogických pracovníků, žáků a studentů v objektivním pohledu na komunistickou éru a praxi současných levicově totalitních režimů ve světě, a s tím související diskuse, semináře a konference s komunistickou tematikou na všech stupních škol.¹⁴³

---

¹⁴² MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Konceptce boje proti extremismu pro rok 2011 a Konceptce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 182-183, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

¹⁴³ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Konceptce boje proti extremismu pro rok 2011 a Konceptce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 183, Dostupné z:

"Jednotná protiextremistická platforma" je třetím okruhem koncepce a má dva body. Prvním bodem je "Prevence" a v rámci tohoto bodu jsou stanoveny tyto úkoly: podpora protiextremistických preventivních projektů, projektů v oblasti sociálního vyloučení, vypracování psychologické analýzy odsouzených osob a vytvořit multidisciplinární pracovní skupiny hodnotící současné možnosti postihu levicového extremismu, vytvoření případných návrhů změn. Druhý bod "Města a obce" má stanovené úkoly: pokračovat v konzultačních dnech pro zpracovatele shromažďovací agendy na krajské úrovni, pokračovat v kurzech o vztahu extremismu a shromažďovacího práva na Institutu pro veřejnou správu, doplňovat informace ke shromažďovací agendě na webu Ministerstva vnitra. Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách má za úkol opět zasílat půlroční analýzy o bezpečnostních rizicích v sociálně vyloučených oblastech.¹⁴⁴

Předposledním okruhem je "Odbornost a imunita", pod tento okruh spadají čtyři body: vzdělávání policistů, vzdělávání justičních pracovníků, organizační opatření v Policii ČR a systémové a pašální zamezení infiltrace extremistů. V rámci bodu "Vzdělávání policistů" jsou stanoveny úkoly: pokračování školení velitelů bezpečnostních opatření a specialistů Služby kriminální policie a vyšetřování, pokračování vzdělávacích aktivit pro členy Antikonfliktních týmů, zajištění školení pro specialisty Služby kriminální policie a vyšetřování v oblasti postihu projevů levicového extremismu a umožnit jim účast na jazykových kurzech. Druhý bod "Vzdělávání justičních pracovníků" má úkoly následující: v oblasti extremismu pokračovat v zajišťování vzdělávání Justiční akademii a zajištění vzdělávání justičních pracovníků v oblasti trestněprávního postihu levicového extremismu, včetně postihů levicových extremistických projevů a symboliky. Třetí bod "Organizační opatření v Policii ČR" s sebou nese spoustu úkolů např. plnění Mimořádného opatření "Extremismus 2012", aktualizace databáze znaleckých posudků, odborných vyjádření, rozsudků a rozhodnutí na Intranetu Policie ČR, využívání stávajících znaleckých posudků v rámci trestního

---

<http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

¹⁴⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 184, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

řízení, pokud jsou nezbytně nutné k posouzení, zda byl trestný čin spáchán. Dalšími významnými úkoly jsou: zaměření pozornosti na projevy extremismu ze strany pořádkové policie v rámci běžného výkonu služby a tyto informace předávat prostřednictvím stávajících informačních systémů, seznámit policisty základních útvarů o specialitech na extremismus a možnosti je kontaktovat v rámci vyšetřování, zaměření činnosti policistů pracovních skupin také na levicový a náboženský extremismus. Posledním úkolem tohoto bodu je vytvoření analýzy dosavadních případů kriminality levicových extremistů po roce 1989 a toho, jak byly rozhodnuty v judikatuře. S tím souvisí vytvoření databáze rozsudků. Posledním bodem tohoto okruhu je "Systémové a paušální zamezení infiltrace extremistů", jehož úkoly jsou tyto: pokračování v nastavených opatřeních proti infiltraci extremistů do bezpečnostních sborů a zahrnutí opatření proti infiltraci extremistů do obecních policií do návrhu novely zákona o obecních policiích.¹⁴⁵

Posledním okruhem obsaženým v koncepci je "Efektivně a korektně proti násilí" a v rámci tohoto okruhu, se kromě již loňských bodů "Bezpečnostní opatření při extremistických akcích" a "Oběti trestné činnosti z nenávisti", objevil i bod nový "Trestní odpovědnost právnických osob". V rámci prvního bodu jsou stanoveny úkoly: prohloubení spolupráce pořádkové policie a Služby kriminální policie a vyšetřování při bezpečnostních opatřeních v oblasti předávání informací, instruktáže policistů pořádkových jednotek před bezpečnostním opatřením ze strany specialistů na extremismus a využívání při zvládnutí extremistických akcí metody policejní práce "Low profile policing" a strategie "3D", v praxi jedná o efektivní a bezpečné využívání Antikonfliktních týmů. Ve druhém bodě "Oběti trestné činnosti z nenávisti" je cílem zpracování analytického materiálu k možnosti praktické aplikace doporučení souvisejících s konceptem trestných činů z nenávisti. A v posledním novém bodě "Trestní odpovědnost právnických osob" je stanoven úkol zanalyzovat možnost postupu dle zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti osob a řízení proti nim.¹⁴⁶

---

¹⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012.* [online]. s. 184-186, Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

¹⁴⁶ IBID

4. EXTREMISMUS POHLEDEM RESPONDENTŮ

POPIS VÝZKUMU

Cílem výzkumu bylo zjistit základní informace o extremismu mezi respondenty. Hlavním cílem bylo zjistit, zda se extremismus vyskytuje na území ČR a jestli ohrožuje nějakým způsobem obyčejný život respondenta. Dále bylo také cílem zjistit, do jaké míry se s extremismem ztotožňují respondenti a případně s jakým druhem extremismu se respondenti ztotožňují. Některé otázky se zaměřovaly na boj ČR s extremismem a cílem těchto otázek bylo zjistit zejména, zda v očích respondentů ČR bojuje s extremismem a poukázat tím na informovanost respondentů.

Výzkumné šetření bylo prováděno prostřednictvím dotazníku (viz. Příloha C), které byly mezi respondenty distribuovány prostřednictvím internetu a osobně. Dotazník obsahuje 10 otázek zaměřených na splnění výše uvedených cílů. Distribuce dotazníků osobně probíhala v prosinci 2012 a prostřednictvím internetu v lednu 2013. Dotazníky, které byly distribuovány osobně, získávaly respondenty zejména z řady příbuzenstva, přátel a známých, ale také z řad zaměstnanců a pacientů Rehabilitačního ústavu Kladruba. Dotazník distribuovaný prostřednictvím internetu, byl vytvořen na webu [Vyplnto.cz](http://www.vyplnto.cz). Hypertextový odkaz (<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-v-cr/>) byl uveřejněn na sociální síti Facebook.com, rozeslán prostřednictvím e-mailu přátelům a známým, ale také společností Vyplnto.cz zveřejňován prostřednictvím spolupracujících webů. Cílem dotazníku je analyzovat a vyhodnotit zejména informovanost v oblasti extremismu a posoudit závažnost problematiky. Z větší části dotazník obsahuje uzavřené otázky. U polootevřených otázek je pouze možnost specifikovat výskyt či inklinace k jinému než uvedenému druhu extremismu. Dotazník je zcela anonymní se dvěma posledními otázkami nepovinnými, které však přesto všichni respondenti vyplnili. V rámci dotazníku jsou také 3 osobní otázky na pohlaví, věk a dosažené vzdělání respondenta, které nám umožní z respondentů získat výzkumný vzorek. V prezentaci výsledků budou použity jen některé stěžejní otázky, které mají nejvyšší vypovídající hodnotu pro výzkumné šetření.

4.1 Hypotézy výzkumu

Extremismus ohrožuje náš demokratický systém, a proto je tato problematika sledována prostřednictvím státních orgánů. Státní orgány, ale nejen oni, se snaží s extremismem bojovat a potlačit jeho aktivity. Předchozí kapitoly o extremismu jasně vypovídají o tom, že extremismus je závažným problémem ČR a samozřejmě i celého světa. Pojem extremismus je všeobecně známý, avšak ne každý si pod ním dokáže představit jeho skutečný význam.

Pro uskutečnění výzkumného šetření jsem si jako stěžejní otázku musela položit: "Vyskytuje se extremismus na území ČR?". Odpověď pro mě zní určitě ano, je tomu však i u ostatních obyvatel ČR, kteří se o problematiku extremismu v podstatě nezajímají a nevěnují ji takovou pozornost? Dle předpokladů by určitě povědomí obyvatel ČR o existenci extremismu na území ČR nějaké mělo být. Média se v současnosti o extremismus celkem dost zajímají a v různých zprávách se objevují reportáže o demonstracích, ne vždy si ale člověk může spojit tyto demonstrace s projevy extremismu. Jako další otázka se proto nabízí: "Ohrožuje mě extremismus?". I na tuto otázku bych zvolila odpověď ano, ale i zde je zapotřebí se zamyslet, zda ostatní lidé to vidí také tak. Uvědomíme-li si, že extremismus ohrožuje náš demokratický systém, ohrožení musíme tedy automaticky cítit. V případě, že se nad těmito otázkami zamyslíme, měli bychom dojít k další otázce: "Bojuje ČR s extremismem?". V této otázce si opět odpovím ano, avšak důvod mé odpovědi spočívá pouze v tom, že se o tuto problematiku zajímám a sleduji kroky orgánů ČR v oblasti boje s extremismem, a proto si myslím, že lidé nezabývající se touto problematikou mají pocit, že s extremismem na našem území není žádným způsobem bojováno. Aby mohlo docházet ke vzniku extremismu, musí jedinci inklinovat k určitým názorům, který vznik extremismu vyvolávají, a proto se nabízí další otázka: "Sympatizuji s nějakým extremistickým směrem?". Já bych na tuto otázku odpověděla ne, avšak mnoho obyvatel v ČR se projevuje sklony k rasismu a xenofobii, proto je tu velký předpoklad k sympatizování zejména s pravicovým směrem extremismu. Tyto výzkumné otázky vedly ke vzniku těchto hypotéz:

Hypotéza č. 1: Obyvatelé jsou si vědomi existence extremismu na území ČR.

Hypotéza č. 2: Obyvatelé ČR se necítí ohroženi extremismem.

Hypotéza č. 3: ČR se nesnaží s extremismem bojovat a měla by věnovat tomuto boji více pozornosti.

Hypotéza č. 4: Obyvatelé ČR sympatizují s extremistickými směry zejména s pravicovým extremismem.

Na základě těchto hypotéz budou analyzovány a vyhodnoceny pouze některé otázky z dotazníku, které mají s hypotézami souvislost.

4. 2 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumné šetření bylo uskutečněno s cílem získat alespoň 100 respondentů ve složení 50 % muži a 50 % ženy. Dalším cílem bylo získat stejné rozložení i v rámci dosaženého vzdělání respondentů a to 50 % středoškolské vzdělání a 50 % vysokoškolské vzdělání. V rámci těchto cílů bylo dosaženo 263 respondentů se středoškolským a vysokoškolským vzdělání v poměru 154 : 109 (58,56 % : 41,44 %) ve skladbě muži a ženy, kteří byli v poměru 162 : 101 (61,60 % : 38,40 %). Tito respondenti se pohybovali ve věkovém rozpětí 19 - 70 let. Nejvyšší zastoupení mají respondenti ve věkové kategorii 19 - 30 let a nejnižší zastoupení respondenti ve věkové kategorii 51 - 70 let.

Tabulka 1: Základní parametry výzkumného vzorku

		Počet respondentů	Podíl
Pohlaví	žena	162	58,56 %
	muž	101	41,44 %
Vzdělání	středoškolské	154	61,60 %
	vysokoškolské	109	38,40 %
Věk	19 - 30	187	Celkem 263 respondentů
	31 - 50	60	
	51 - 70	16	

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

4.3 Interpretace výsledků

Jako první bude vyhodnocena otázka č. 2 z dotazníku, která se zaměřuje na zjištění, zda obyvatelé ČR vědí, že se extremismus vyskytuje na území ČR.

Znění otázky: "Myslíte si, že se extremismus vyskytuje i na území ČR?"

Odpovědi:

Tabulka 2: Názory na výskyt extremismu na území ČR

Odpovědi	Počet	Podíl
Určitě ano	173	65,78 %
Spíše ano	74	28,14 %
Spíše ne	13	4,94 %
Určitě ne	3	1,14 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 1: Názory na výskyt extremismu na území ČR

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Z odpovědí respondentů vyplývá, že více jak polovina si je dobře vědoma existence extremismu na území České republiky, protože s jistotou zvolili odpověď "Určitě ano". Počet respondentů, kteří zvolili tuto odpověď, byl 173. Respondenti, kteří si existencí extremismu u nás nebyli natolik jistí, volili odpověď "Spíše ano" a to v počtu 74. Tyto výsledky vypovídají o tom, že většina obyvatel si je alespoň částečně vědoma výskytu extremismu na našem území. Ostatní odpovědi "Spíše ne" a "Určitě ne" zaznamenaly malý počet respondentů. "Spíše ne" volilo 13 respondentů a "Určitě ne" pouze 3 respondenti, z čehož vyplývá, že přeci jen se v dnešní době u nás najdou tací, kteří výskyt extremismu doposud nezaznamenali, a bylo by tedy nejspíš vhodné zvýšit informovanost obyvatel o výskytu extremismu u nás, popřípadě o tom co vlastně extremismus je a čím se vyznačuje.

V interpretaci druhého výsledku se zaměřujeme na pocit ohrožení extremismem u respondentů. Předpokladem tohoto pocitu byla informovanost obyvatel o výskytu extremismu na území ČR, čehož si je téměř většina obyvatel vědoma. Tato otázka byla třetí otázkou v dotazníku.

Znění otázky: "**Máte dojem, že Vás extremismus nějakým způsobem ohrožuje?"**

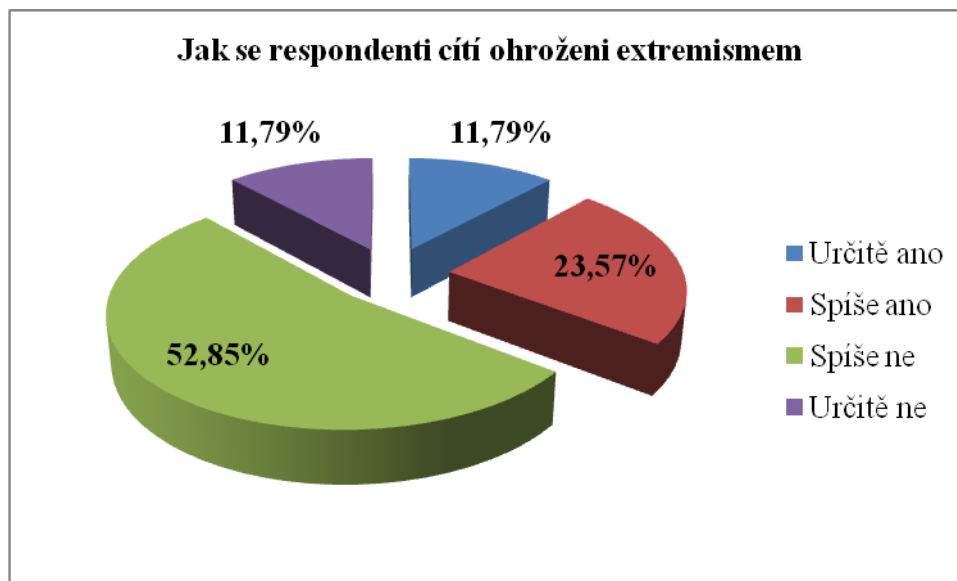
Odpovědi:

Tabulka 3: Pocit ohrožení způsobený extremismem

Odpovědi	Počet	Podíl
Určitě ano	31	11,79 %
Spíše ano	62	23,57 %
Spíše ne	139	52,85 %
Určitě ne	31	11,79 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 2: Pocit ohrožení způsobený extremismem

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

V rámci této otázky odpovídali respondenti více různorodě. Došlo zde ke shodě respondentů u odpovědi "Určitě ano" a "Určitě ne", což jsou naprosto protikladné odpovědi. Respondentů takto odpovídalo 31, což není příliš vysoký počet, a proto tomu také odpovídá procentuální hodnota 11,79 % a celkem tedy tvoří tyto respondenti skoro 1/4 z celkového počtu. Druhou čtvrtinu odpovědí tvoří respondenti, kteří odpovídali "Spíše ano" a bylo jich celkem 62. A o něco více než 1/2 tvoří respondenti s odpovědí "Spíše ne", kterých bylo 139 a tvoří tedy celkový procentuální podíl 52,85 %. Z těchto výsledků vyplývá, že pouze 31 respondentů se s jistou cití ohrožení a 31 respondentů se naprosto necítí ohrožení extremismem vyskytujícím se na území ČR. Překvapivý je výsledek, že pouze 52,85 % respondentů se spíše necítí ohrožení a vypovídá to o informovanosti obyvatel v rámci škodlivosti extremismu pro demokratický systém.

V rámci třetího výsledků zjistíme, zda jsou obyvatelé ČR informováni o krocích ČR v boji proti extremismu na našem území a zda vůbec ČR bojuje dle názorů respondentů proti extremismu. Další otázkou poté zjistíme, zda je v očích respondentů tento boj dostačující či by mu měla ČR věnovat více pozornosti. Budeme se tedy zabývat otázkami z dotazníku s čísly 6 a 8.

Znění otázky: "Snaží se podle Vás ČR s extremismem bojovat?"

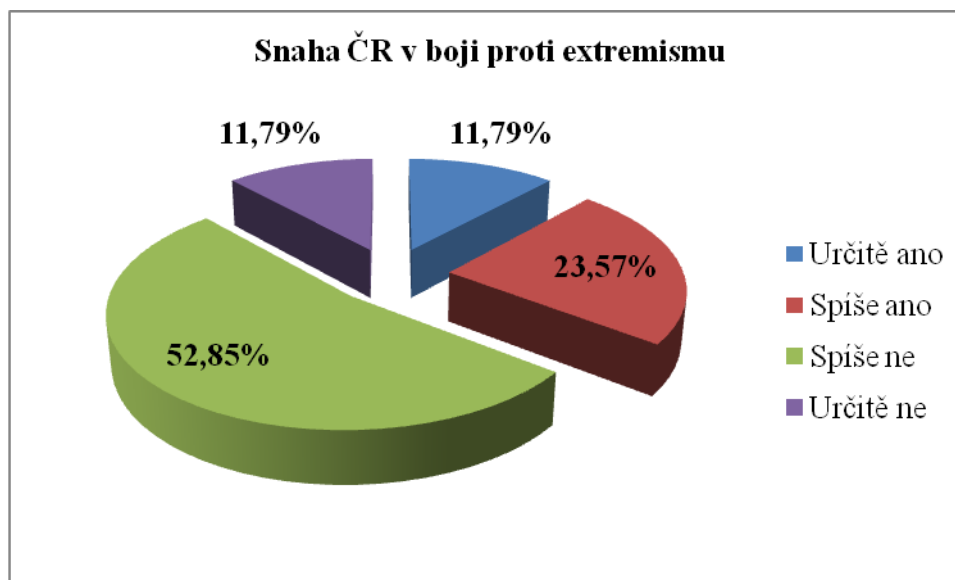
Odpovědi:

Tabulka 4: Snaha ČR v boji proti extremismu

Odpovědi	Počet	Podíl
Určitě ano	18	6,85 %
Spíše ano	99	37,64 %
Spíše ne	127	48,29 %
Určitě ne	19	7,22 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 3: Snaha ČR v boji proti extremismu

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Ze získaných odpovědí a následného zpracování výsledků vyplývá, že téměř polovina tedy 48,29 % respondentů si myslí, že ČR spíše s extremismem nebojuje, než bojuje, protože zvolili odpověď "Spíše ne". Velmi blízko k sobě v počtu respondentů měli odpovědi "Určitě ano" a "Určitě ne", které jsou sobě protikladem. Odpověď "Určitě ano" si získala pouze 18 respondentů, což tvoří pouze 6,85 %. Odpověď "Určitě ne" si získala 19 respondentů, což tvoří pouze 7,22 % a vypovídá to o tom, že nejspíš tito respondenti nemají ponětí o žádném z kroků ČR, které činí v boji proti extremismu.

K tomu možná dochází tím, že ČR neprezentuje své kroky mezi širokou veřejnost a člověk, který se o problematiku nijak zvlášť nezajímá, si nedokáže představit výčet aktivit, které ČR v tomto boji dělá. Poměrně vysoké procento 37,64 % a tedy 99 respondentů si získala i odpověď "Spíše ano". V rámci těchto výsledků jsou respondenti značně odlišní ve svých názorech na boj ČR s extremismem. Více jak polovina si myslí, že ČR nebojuje s tímto problémem a to by mohlo být signálem pro orgány působící v tomto boji k většímu zveřejňování kroků, které v tomto boji dělají, protože výčet aktivit v tomto boji je velmi rozmanitý a spoustu obyvatel by překvapil.

S touto otázkou velmi úzce souvisí i otázka z dotazníku č. 8, která má za cíl zjistit, zda by dle respondentů měla ČR věnovat boji proti extremismu více pozornosti.

Znění otázky: **"Myslíte si, že ČR by měla věnovat boji proti extremismu více pozornosti?"**

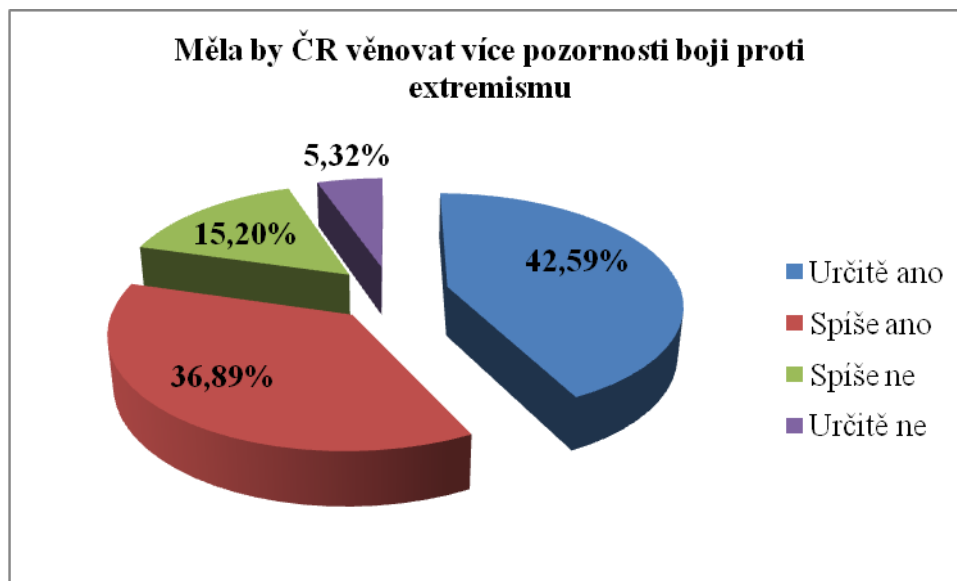
Odpovědi:

Tabulka 5: Měla by ČR věnovat více pozornosti boji proti extremismu

Odpovědi	Počet	Podíl
Určitě ano	112	42,59 %
Spíše ano	97	36,89 %
Spíše ne	40	15,20 %
Určitě ano	14	5,32 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 4: Měla by ČR věnovat více pozornosti boji proti extremismu

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

V rámci výsledků šetření bylo zjištěno, že téměř polovina respondentů si myslí, že Česká republika by boji proti extremismu měla věnovat více pozornosti. Respondentů, kteří zvolili odpověď "Určitě ano" bylo 112 tedy 42,59 %. Toto zjištění by mohlo potvrdit domněnky o nedostatečném zveřejňování kroků ČR v boji proti extremismu, protože toto procento je poměrně vysoké a vypovídá o tom, že respondenti nejsou v podstatě vůbec informováni o aktivitách, které ČR v tomto problému vyvíjí. Vysoké procento zaznamenala i odpověď "Spíše ano", kdy tuto odpověď zvolilo 97 respondentů tedy 36,89 % a spolu s odpovědí "Určitě ano" nám tvoří více než 3/4 respondentů, kteří doporučují ČR věnovat více pozornosti boji proti extremismu. Odpověď "Spíše ne" zvolilo 40 respondentů tedy 15,20 % a odpověď "Určitě ne" pouhých 14 respondentů tedy 5,32 %. Docházíme tedy k otázce, zda ČR opravdu věnuje dost pozornosti boji proti extremismu nebo jen nedostatečně zveřejňuje své aktivity v tomto boji. Dovolila bych si říci, že ČR věnuje boji proti extremismu velkou pozornost, ale vždy můžeme udělat víc např. více informovat o těchto aktivitách, ale i o celkové problematice extremismu na území ČR širokou veřejnost.

S ohledem na problematiku extremismu na území ČR se dalším cílem zjištění stala otázka, která je zaměřená na sympatizování respondentů s nějakým extremistickým

směrem, a s tím související otázka následující, která se zaměřuje na to, s jakým extremistickým směrem popřípadě respondenti sympatizují. Tyto dvě otázky byly v dotazníku označeny jako nepovinné a byly na úplně posledním místě v dotazníku s čísly 9 a 10. Tyto otázky budou analyzovány nejprve stejným způsobem jako otázky předchozí, tedy srovnání bude nejprve hromadné a poté bude srovnání rozděleno dle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání u těchto pohlaví.

Znění otázky: "Sympatizujete Vy osobně s nějakým extremistickým hnutím?"

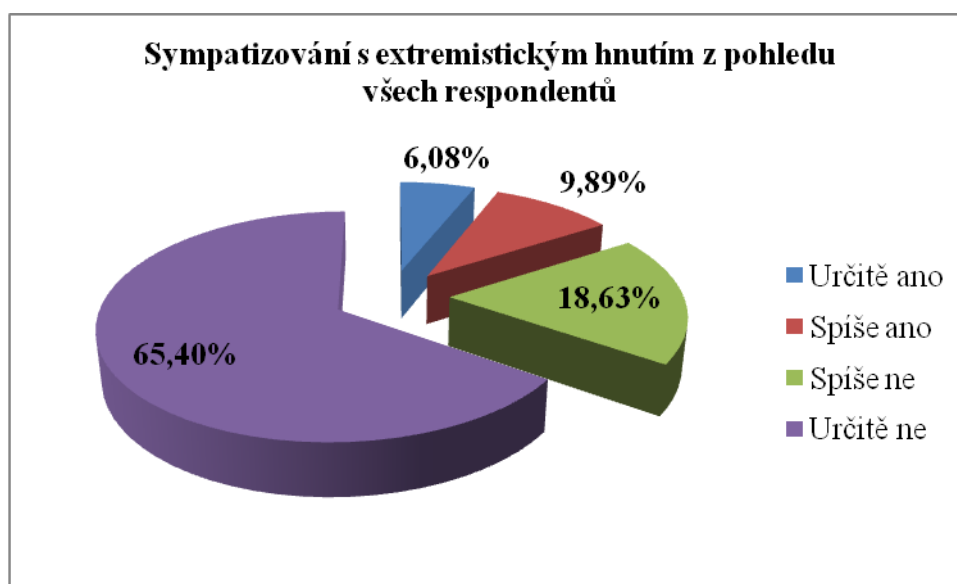
Odpovědi:

Tabulka 6: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu všech respondentů

Odpovědi	Počet	Podíl
Určitě ano	16	6,08 %
Spíše ano	26	9,89 %
Spíše ne	49	18,63 %
Určitě ne	172	65,40 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 5: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu všech respondentů

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

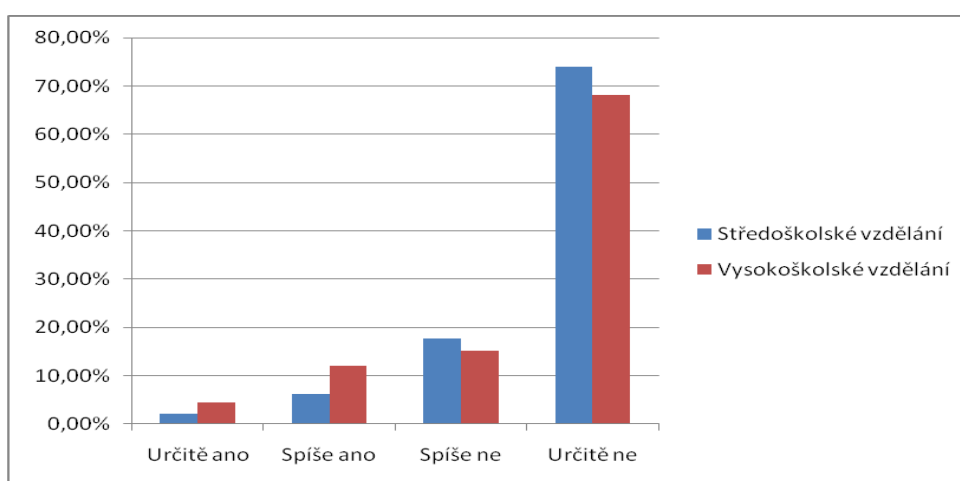
Z tohoto šetření vyplývá, že respondenti z převážné většiny nesympatizují s žádným extremistickým hnutím. Odpověď "Určitě ne" zvolilo 172 respondentů tedy 65,40 % a odpověď tomu velmi blízkou "Spíše ne" zvolilo 49 respondentů tedy zhruba 18,63 %. Z odpovědí respondentů dále vyplývá, že pouze 16 respondentů tedy 6,08 % se přiznalo k sympatizování s nějakým extremistickým hnutím a to zvolením odpovědi "Určitě ano". Neúplným nebo spíše jen částečným sympatizováním se ztotožnilo pouze 26 respondentů tedy 9,89 %, kteří zvolili odpověď "Spíše ano". Přesto, že z většiny respondentů nikdo nesympatizuje s extremistickým hnutím, neznamená to, že nesdílí rasistické či xenofobní názory, což přiblíží až otázka následující.

Tabulka 7: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu žen

Odpovědi	Středoškolské vzdělání		Vysokoškolské vzdělání	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Určitě ano	2	2,08 %	3	4,55 %
Spíše ano	6	6,25 %	8	12,12 %
Spíše ne	17	17,71 %	10	15,15 %
Určitě ne	71	73,96 %	45	68,18 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 6: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu žen

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

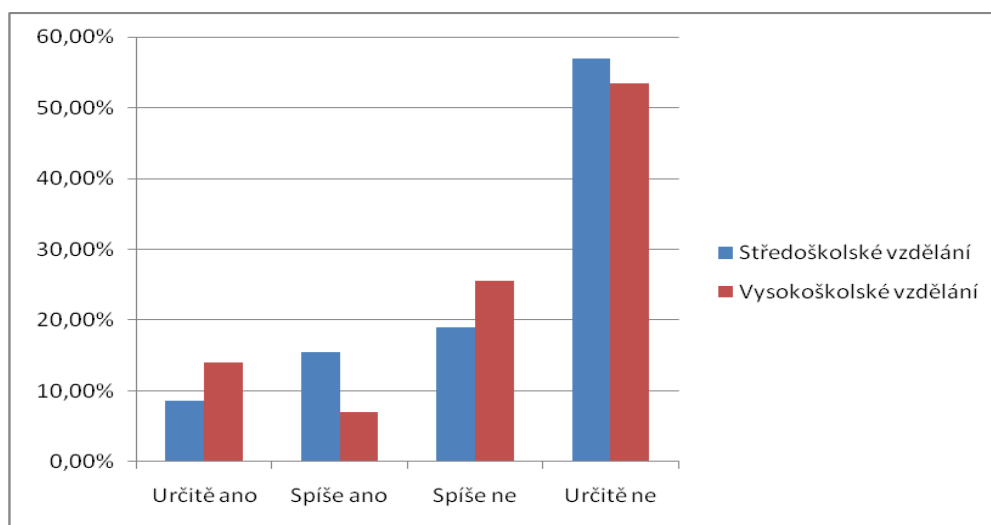
Ačkoliv pro srovnávání měli větší převahu respondentky se středoškolským vzděláním, je patrné, že vysokoškolsky vzdělané ženy více inklinují k sympatizování s některým extremistickým hnutím. Z 96 respondentek se středoškolským vzděláním odpověděly "Určitě ano" 2 respondentky, a z 66 respondentek s vysokoškolským vzděláním odpověděly "Určitě ano" 3 respondentky, což v procentuálním poměru je 2,08 % : 4,55 %. Odpověď "Spíše ano" využilo 6 respondentek se středoškolským vzděláním a 8 respondentek se vzděláním vysokoškolským, což je procentuálním poměrem 6,25 % : 12,12 %. Přesto i nadále zůstalo výsledkem, že většina respondentek volila odpovědi "Spíše ne" a "Určitě ne". Tyto výsledky vedou k závěru, že většina respondentek neinklinuje k sympatizování s extremistickým hnutím.

Tabulka 8: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu mužů

Odpovědi	Středoškolské vzdělání		Vysokoškolské vzdělání	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Určitě ano	5	8,62 %	6	13,95 %
Spíše ano	9	15,52 %	3	6,98 %
Spíše ne	11	18,96 %	11	25,58 %
Určitě ne	33	56,90 %	23	53,49 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 7: Sympatizování s extremistickým hnutím z pohledu mužů

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Stejně jako u žen i většina mužů se středoškolským i vysokoškolským vzdělání neinklinuje k sympatizování s extremistickým hnutím. Avšak oproti ženám muži se středoškolským vzděláním více inklinují k sympatizování s extremistickým hnutím než muži s vysokoškolským vzděláním. Odpověď "Určitě ano" využilo 5 středoškolsky vzdělaných mužů tedy 8,62 % z celkového počtu. Odpověď "Určitě ano" využilo 6 vysokoškolsky vzdělaných mužů tedy 13,95 % z celkového počtu, který byl však jen 43 mužů vysokoškolsky vzdělaných oproti 58 středoškolsky vzdělaných mužů. Odpověď "Spíše ano" využilo 9 středoškolsky vzdělaných mužů a 3 vysokoškolsky vzdělaní muži, z toho vyplývá procentuální poměr 15,52 % : 6,98 %. U obou skupin přesto více jak 3/4 respondentů volilo možnosti "Spíše ne" a "Určitě ne", což vypovídá o tom, že středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní muži z většiny neinklinují k sympatizování s extremistickým hnutím.

Poslední otázkou, kterou se v rámci interpretace výsledků z výzkumného šetření budeme zabývat, je poslední otázka z dotazníku. Tato otázka je zaměřena zejména na ty respondenty, kteří sympatizují s nějakým extremistickým hnutím, a snaží se zjistit, se kterým směrem z hlediska základního rozdělení extremismu na pravicový a levicový sympatizují.

Znění otázky: "V případě, že sympatizujete s nějakým extremistickým hnutím, tak s jakým?"

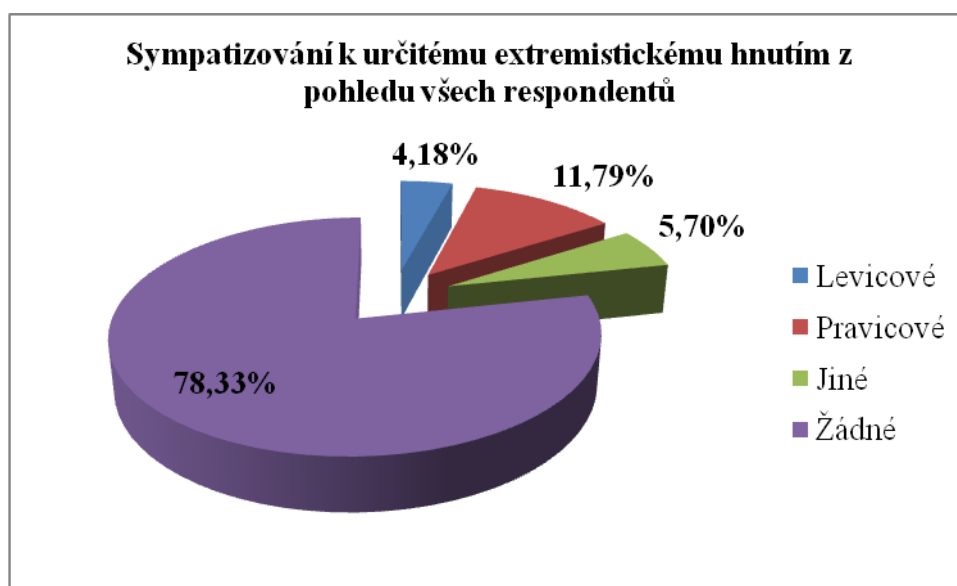
Odpovědi:

Tabulka 9: Sympatizování k určitému extremistickému hnutí z pohledu všech respondentů

Odpovědi	Počet	Podíl
Levicové	11	4,18 %
Pravicové	31	11,79 %
Jiné	15	5,70 %
Žádné	206	78,33 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 8: Sympatizování k určitému extremistickému hnutí z pohledu všech respondentů

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Z těchto výsledků vyplývá, že naprostá většina respondentů nesympatizuje s žádným extremistickým hnutím, svědčí o tom počet respondentů 206, kteří zvolili možnost "Žádné", a proto mají procentuální podíl 78,33 %. Ze zbylé části respondentů mají největší podíl respondenti sympatizující s pravicovým extremismem, tuto možnost volilo 31 respondentů a tvoří tedy procentuální podíl 11,79 %. Nejmenší část respondentů volila možnost levicového extremismu a to v počtu 11 respondentů, kteří tvoří procentuální podíl 4,18 %. Respondenti, kteří volili možnost sympatizování s jiným extremistickým hnutím, než je levicové a pravicové, bylo 15 a tvoří procentuální podíl 5,70 %. Přesto však všichni tito respondenti využili možnosti, dopsat k jakému extremistickému hnutí sympatizují a v komentářích u této odpovědi měly největší zástupnost zejména názory slučující se s pravicovým extremismem (zejména rasismus a xenofobní názory, podpora politické strany DSSS), kterých bylo 7. Někteří v komentářích uváděli spíše, že chápou důvody, proč extremistická hnutí vznikají, ale nesympatizují s nimi, proto by se spíše měli řadit do skupiny respondentů, kteří volili možnost "Žádné". Pouze v 1 z komentářů se projevil spíše levicový směr extremismu.

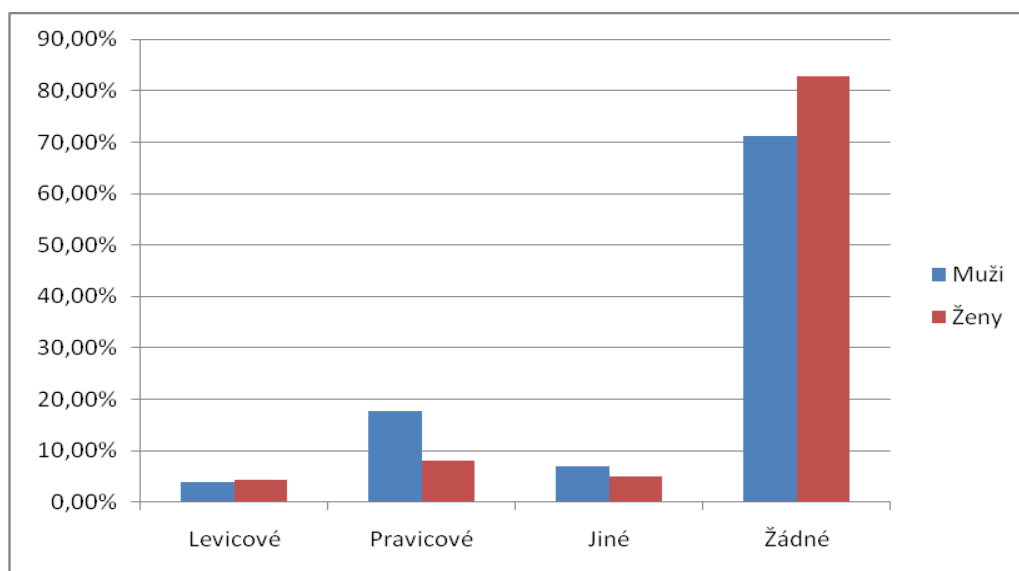

Tabulka 10: Sympatizování k určitému extremistickému hnutí z pohledu mužů a žen

Odpovědi	Muži		Ženy	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Levicové	4	3,96 %	7	4,32 %
Pravicové	18	17,82 %	13	8,02 %
Jiné	7	6,93 %	8	4,94 %
Žádné	72	71,29 %	134	82,72 %

Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Graf 9: Sympatizování k určitému extremistickému hnutí z pohledu mužů a žen

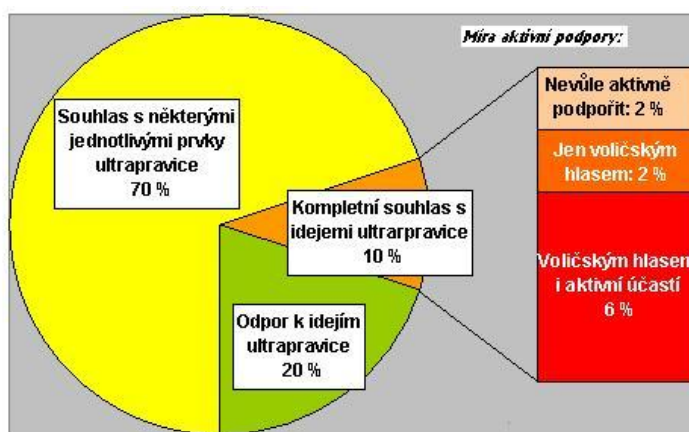
Zdroj: Autor práce (vlastní šetření)

Z pohledu mužů a žen vyplývá, že většina mužů i žen nesympatizuje s žádným extremistickým hnutím. Muži ale oproti ženám i přesto, že jich v porovnávání bylo 101 proti 162 ženám, více inklinují k sympatizování s extremistickým hnutím. Možnost sympatizování s žádným extremistickým hnutím zvolilo 72 mužů (71,29 %) a 134 žen (82,72 %). K levicovému extremismu inklinuje nejmenší počet respondentů jak z hlediska mužů, tak i z hlediska žen, kdy tuto možnost volili 4 muži (3,96 %) a 7 žen (4,32 %). Druhý nejmenší počet respondentů volil možnost sympatizování k jinému směru extremismu. Tuto možnost zvolilo 7 mužů (6,93 %) a 8 žen (4,94 %). V rámci

této odpovědi byly součástí i komentáře, kdy 4 muži v komentáři projeví sympatizování zejména k pravicovému extremismu prostřednictvím rasismu, xenofobie a podporou strany DSSS. Ženy v této možnosti ve dvou případech sympatizují díky názorům spíše s pravicovým extremismem a v jednom případě s levicovým extremismem, zbylé komentáře jsou spíše neutrální. Poměrně velký podíl sympatizantů z hlediska obou pohlaví si získal pravicový extremismus, kdy tuto možnost volilo 18 mužů (17,82 %) a 13 žen (8,02 %). Příčinou sympatizování s pravicovým extremismem je nespíš rasová nenávisť a xenofobní chování, které je velmi rozšířené mezi širokou veřejností.

V rámci srovnání a blízké souvislosti s předchozím výzkumným šetřením přidám i další dvě srovnání, které STEM vytvořil pro Ministerstvo vnitra ČR. Oba výzkumy, které STEM prováděl, se konaly v roce 2010 v průběhu září a října. První z výzkumů se zabývá podporou pravicového extremismu v ČR a skupinou, která je v této podpoře riziková. Druhý výzkum se zabývá vztahem k menšinám v naší společnosti. Oba tyto výzkumy si získaly 2 056 respondentů a byly prováděny metodou pravděpodobnostního výběru respondentů. Reprezentativním souborem byli obyvatelé ČR starší 15 let.

Graf 10: Rizikové skupiny z pohledu pravicového extremismu: souhlas s idejemi ultrapravice a ochota aktivně podpořit strany nabízející radikální řešení

Zdroj: STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. 09/2010. 2056 respondentů. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2074>¹⁴⁷

¹⁴⁷ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. 09/2010. 2056 respondentů. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2074>

Literatura zabývající se pravicovým extremismem popisuje znaky pravicového extremismu jako autoritářské, nacionalistické, rasistické, antisemitské a anticikánské postoje, dále nevraživost k cizincům homofobie a kolektivismus. V rámci výzkumu byly tyto dimenze převedeny do 15 výroků, k nimž veřejnost vyjadřovala míru souhlasu. *"Odpor k idejím ultrapravice je patrný u 20 % Čechů, s některými jednotlivými tématy ultrapravice souhlasí 70 % dotázaných a s převážnou většinou výroků souhlasí 10 % populace. Z hlediska určení rizika pravicového extremismu v ČR je důležitá především poslední jmenovaná skupina."*¹⁴⁸ Nicméně ne všichni občané jsou ochotni i přesto, že souhlasí s ultrapravicovými myšlenkami, podpořit radikální politické subjekty (dle grafu 2 % populace tuto snahu neprojevuje). Pouze 8 % populace, která souhlasí se sledovanými idejemi ultrapravice, je ochotno podpořit tyto strany volebním hlasem. Podpořit takovouto stranu a aktivně se v ní účastnit, je ochotno 6 % populace a těchto 6 % populace se z hlediska boje proti pravicovému extremismu jeví jako výrazně rizikový segment. Tato skupina je častěji tvořena muži a nezaměstnanými. Příslušníci této rizikové skupiny mají častější pocit dlouhodobého omezování ze strany různých problémových skupin obyvatel (Romů a bezdomovců), ale i okrádáním a napadáním ze strany těchto menšin. Tyto negativní zkušenosti mají významný vliv na otevřenost k idejím ultrapravice. V rámci výzkumu bylo také cílem zjistit, které kraje v ČR jsou z hlediska boje proti extremismu rizikové oblasti. Možné riziko můžeme nalézt zejména v krajích Moravskoslezském, Ústeckém a Plzeňském.¹⁴⁹

Cílem druhého výzkumu bylo prozkoumat vztah obyvatel k menšinám žijícím v naší republice a zjistit, jaký je rozdíl v pohledu na menšiny u celé široké veřejnosti a u lidí, kteří mají blízko k pravicově extremistickým skupinám. *"K vymezení rizikových menšin z hlediska pravicového extremismu nám pomohl kvalitativní výzkum, provedený metodou skupinových rozhovorů mezi lidmi, kteří vyzývali k radikálním změnám ve společnosti a měli blízko k DSSS."*¹⁵⁰ Z těchto diskuzí vznikly výsledky poukazující na problémové vztahy k Rómům, bezdomovcům, přistěhovalcům, k Ukrajincům, Vietnamcům, černochům, muslimům a homosexuálům. Na tyto diskuze navazovalo dotazníkové šetření, které tyto

---

¹⁴⁸ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2074>

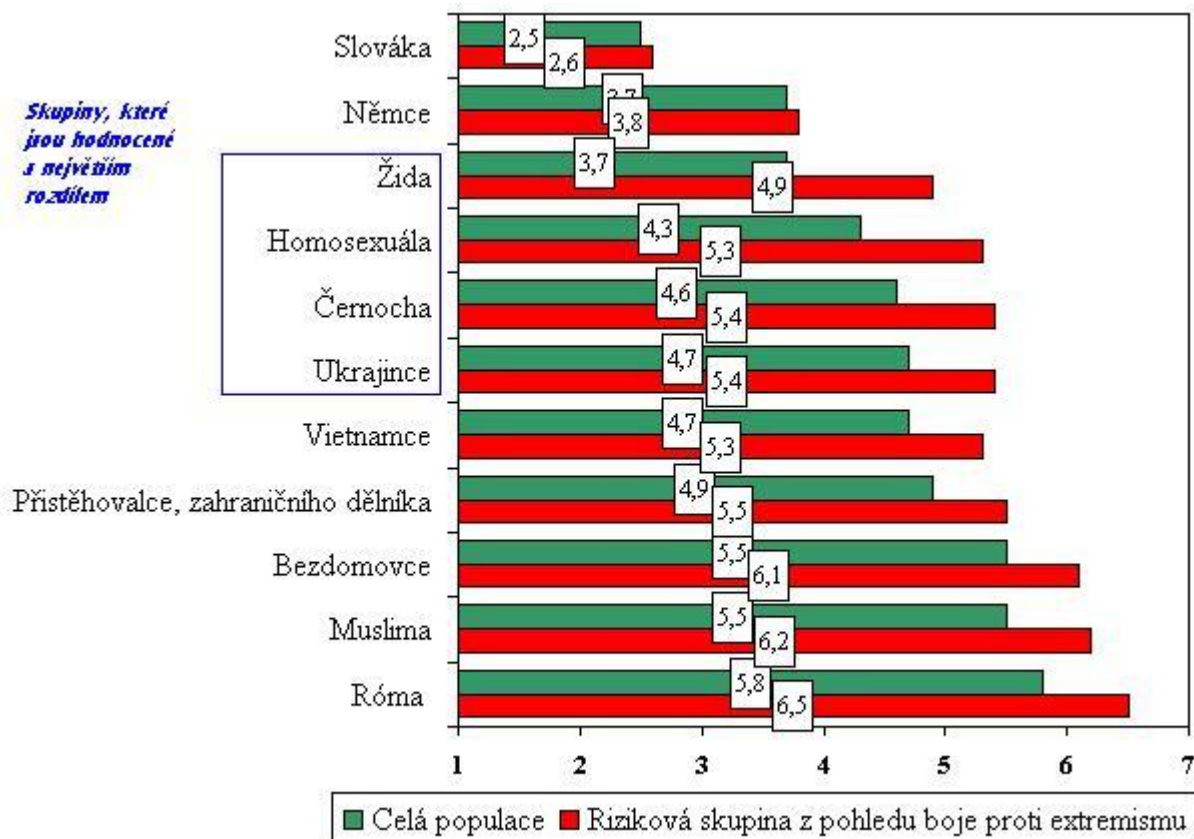
¹⁴⁹ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2074>

¹⁵⁰ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

skupiny ještě rozšířilo a pomohlo číselně znázornit, jak dalece blízký či odtažitý vztah má k těmto skupinám česká veřejnost.¹⁵¹

Graf 11: Skóry sociální distance - míra odtažitého, negativního hodnocení menšin v ČR

(Průměrné skóry u populace a skupin blízkých pravicovému extremismu)

Zdroj: STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. 09/2010. 2056 respondentů. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>¹⁵²

Z výsledků vyplývá, že nejbližší české populaci jsou Slováci, kteří nejsou většinou dotázaných vnímáni jako cizí menšina. Dále jsou jako blízcí vnímáni i Židé a Němci, a proto dle tohoto výzkumu můžeme považovat antisemitismus na našem území jako okrajový jev. I homosexuálové jsou většinou dobře přijímanou menšinou. Dle výzkumu však jistou odtažitost obyvatelů ČR pociťují k černocho, Ukrajincům,

¹⁵¹ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

¹⁵² STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. 09/2010. 2056 respondentů. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

Vietnamcům, přistěhovalcům, zahraničním dělníkům, a nepovažují je za plnoprávné občany ČR. Bezdomovci jsou vnímáni jako specifická skupina a jsou většinou tolerováni. Nejvíce se lidé distancují vůči muslimům a Romům a tyto skupiny hodnotí převážně negativně. Objevuje se u nich, jako u jediné skupiny, největší podíl souhlasu s krajní kategorií škály sociální distance a tato skupina je vnímána jako problematická. Lidé, kteří projevují nejvyšší míru distance vůči menšinám, jsou většinou lidé s nižším vzděláním (základní, vyučení) a dlouhodobě nezaměstnaní. S tímto také souvisí věk a výše příjmů, kdy se zvyšováním věku a snižováním příjmů narůstá míra sociální či etnické a rasové distance. U populace a lidí s inklinací k pravicovému extremismu zjistíme, že pořadí skupin podle míry sociální distance zůstává u skupiny blízké k pravicovému extremismu shodné jako u průřezu populace ČR.¹⁵³ *"Riziková skupina (z pohledu boje proti pravicovému extremismu) však projevuje výrazně vyšší míru relativní sociální distance především vůči Židům, homosexuálům, černochům a Ukrajincům. Právě tyto skupiny jsou jim více trnem v oku než zbytku populace."*¹⁵⁴

---

¹⁵³ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

¹⁵⁴ STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

ZÁVĚR

V této bakalářské práci je obsaženo zejména přiblížení samotného pojmu extremismus a dalších s ním úzce souvisejících pojmů. Základem je rozdělení extremismu na směry a symbolika, kterou směry ve svých aktivitách používají. Nalezneme zde i vývoj extremismu na území ČR od roku 1989 do současnosti. Nejdůležitějším prvkem této práce jsou subjekty působící v boji proti extremismu, jejich nástroje a cíle, které v tomto boji používají.

Z výzkumného šetření vyplývá, že extremismus je součástí života každého občana ČR. Ačkoli většina respondentů nesympatizuje s žádným extremistickým hnutím, najdou se i tací, kteří s nějakým extremistickým hnutím sympatizují. Mezi těmito respondenty se objevují zejména lidé s názory rasistickými a xenofobními a to je jedním z největších problémů naší společnosti. V dnešní době žijeme v moderní společnosti s možností cestovat a žít téměř kdekoli na světě nejen v naší rodné zemi, a proto se samozřejmě menšiny obyvatel objevují i v ČR. Jedním ze základních cílů nás všech by mělo být se naučit respektovat i obyvatele z cizích zemí, kteří už u nás prostě žijí a chtějí tu zůstat. Obranou většiny takto smýšlejících obyvatel bývá přiřazování trestných činů právě osobám z menšin, avšak nejen oni páchají trestné činy, ale i obyvatelé ČR je páchají a v poměru s osobami z menšin v mnohem větším rozsahu. Nemůžeme kvůli pár osobám z menšin, které něco provedli, zavrhnout absolutně celou menšinu nebo všechny menšiny žijící na území ČR. Přesně tyto názory přizívají zejména pravicový extremismus, který je na území ČR rozsáhlejší než levicový extremismus. ČR se může snažit sebevíc v boji proti extremismu, ale dokud většina obyvatel bude smýšlet rasisticky a xenofobně, a tím buď přímo, nebo nepřímo sympatizovat s extremistickými hnutími, nebude mít ČR v tomto boji nikdy vyhráno. Z výzkumného šetření dále také vyplývá, že obyvatelé ČR nejsou v podstatě vůbec informováni o tom, že ČR se s extremismem snaží bojovat. Základním cílem orgánů působících v tomto boji, by kromě samotného boje proti extremismu, měl být zejména cíl informovat obyvatele o této problematice.

Nejohroženější skupinou, která je snadno ovlivnitelná a teprve se hledá a ztotožňuje s určitými názory, je mládež, a proto by pedagogové a školy měli zpracovat

na osvětě přesně této mládeže, co se oblasti extremismu týče. Ačkoliv je ve výuce věnován prostor pro výuku o rasismu a xenofobii, mělo by se toto učení rozšířit o přiblížení extremismu jako takového, protože spousta obyvatel nejen mládež si nedokáže představit jakou hrozbou pro nás a náš demokratický systém extremismus je. Vždy se najdou lidé, kterým se systém, jakým naše společnost funguje, nebude líbit. Proto řešení výhrad proti systému nemusí a nesmí být prostřednictvím extremismu a nesmí být k nim využívána radikální a krajní řešení. Od extremismu již není příliš daleko k terorismu, který ohrožuje životy všech.

"Demokracie však není zcela bez viny na tom, že ztratila moc a nechala se zatlačit do defenzivy, že vydala napospas ideu svobody člověka. Neprozřetelnost a naivita těch, kteří strážili prapor demokracie, umožňuje nástup extremismu, který využívá přirozených slabostí lidí, aby ovládl kraj, zemi či celý svět."¹⁵⁵

---

¹⁵⁵ KOTLÁN, P. *Demokracie ve stínu*. s. 6. 1. vyd. Ostrava: INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ SOKRATES. 2003. ISBN 80-86572-07-2

SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ

ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2005. ISBN 80-86861-84-4

DANICS, Š. *Extremismus*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3

DANICS, Š. *Extremismus - hrozba demokracie*. 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2002. ISBN 80-86477-07-X

CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismu*. 1. vyd., Praha: PORTÁL, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6

CHMELÍK, J. a kol. *Extremismus*. Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6

CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vyd. Praha: ARMEX, 2002. ISBN 80-86244-14-8

INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. Praha, 1999.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Hrozby neonacismu - Příležitosti demokracie*. 1. vyd. Praha: ASI-MILOVANÍ, o.s., 2009. ISBN 978-80-254-7147-0

KOTLÁN, P. *Demokracie ve stínu*. 1. vyd. Ostrava: INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ SOKRATES. 2003. ISBN 80-86572-07-2

MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2003. ISBN 80-86598-45-4

MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006.

MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. Praha: IKSP, 1999.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

ABZ.cz. *Slovník cizích slov - online hledání*. [online]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=antisemitismus

BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Terorismus*. [online]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/terorismus.html>

LEBEDA, D. A GABAL'OVÁ D. *Symbolika extremistických hnutí*. [online]. Dostupné z: <http://aktinex.unas.cz/docs/extremisticka-symbolika.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus*. [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně od 1. čtvrtletí roku 2011 do 4. čtvrtletí 2012*. [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011, vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2012*. [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

PRAŽSKÉ CENTRUM PRIMÁRNÍ PREVENCE. *Rasismus a xenofobie*. [online]. Dostupné z: <http://www.prevence-praha.cz/rasismus-a-xenofobie>

STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2074>

STEM pro MV. *Postoje k pravicově extremistickým myšlenkám*. [online]. © 9. 12. 2010. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2076>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

- OBRÁZEK 1: VLAJKA NĚMECKA Z LET 1935 - 1945
- OBRÁZEK 2: ŘÍŠSKÁ VÁLEČNÁ VLAJKA Z LET 1935 - 1945
- OBRÁZEK 3: RUDÁ HVĚZDA
- OBRÁZEK 4: ZNAK KOMUNISTICKÉHO SVAZU MLÁDEŽE
- OBRÁZEK 5: SYMBOL Hnutí ANTIFA
- OBRÁZEK 6: ZNAK ANTIFAŠISTICKÉ AKCE
- OBRÁZEK 7: ANARCHOSYNDIKALISTICKÁ VLAJKA

Seznam tabulek

- TABULKA 1: ZÁKLADNÍ PARAMETRY VÝZKUMNÉHO VZORKU
- TABULKA 2: NÁZORY NA VÝSKYT EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČR
- TABULKA 3: POCIT OHROŽENÍ ZPŮSOBENÝ EXTREMISMEM
- TABULKA 4: SNAHA ČR V BOJI PROTI EXTREMISMU
- TABULKA 5: MĚLA BY ČR VĚNOVAT VÍCE POZORNOSTI BOJI PROTI EXTREMISMU
- TABULKA 6: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU VŠECH RESPONDENTŮ
- TABULKA 7: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU ŽEN
- TABULKA 8: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU MUŽŮ
- TABULKA 9: SYMPATIZOVÁNÍ K URČITÉMU EXTREMISTICKÉMU Hnutí Z POHLEDU VŠECH RESPONDENTŮ
- TABULKA 10: SYMPATIZOVÁNÍ K URČITÉMU EXTREMISTICKÉMU Hnutí Z POHLEDU MUŽŮ A ŽEN

Seznam grafů

- GRAF 1: NÁZORY NA VÝSKYT EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČR
- GRAF 2: POCIT OHROŽENÍ ZPŮSOBENÝ EXTREMISMEM
- GRAF 3: SNAHA ČR V BOJI PROTI EXTREMISMU
- GRAF 4: MĚLA BY ČR VĚNOVAT VÍCE POZORNOSTI V BOJI PROTI EXTREMISMU
- GRAF 5: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU VŠECH RESPONDENTŮ
- GRAF 6: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU ŽEN
- GRAF 7: SYMPATIZOVÁNÍ S EXTREMISTICKÝM Hnutím Z POHLEDU MUŽŮ
- GRAF 8: SYMPATIZOVÁNÍ K URČITÉMU EXTREMISTICKÉMU Hnutí Z POHLEDU VŠECH RESPONDENTŮ
- GRAF 9: SYMPATIZOVÁNÍ K URČITÉMU EXTREMISTICKÉMU Hnutí Z POHLEDU MUŽŮ A ŽEN
- GRAF 10: RIZIKOVÉ SKUPINY Z POHLEDU PRAVICOVÉHO EXTREMISMU: SOUHLAS S IDEJEMI ULTRAPRAVICE A OCHOTA AKTIVNĚ PODPOŘIT STRANY NABÍZEJÍCÍ RADIKÁLNÍ ŘEŠENÍ
- GRAF 11: SKÓRY SOCIÁLNÍ DISTANCE - MÍRA ODTAŽITÉHO, NEGATIVNÍHO HODNOCENÍ MENŠIN V ČR

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A - SYMBOLIKA	I
PŘÍLOHA B - LEVICOVÝ EXTREMISMUS NA ÚZEMÍ ČR V LETECH 2011 - 2012	IV
PŘÍLOHA C - DOTAZNÍK.....	V

PŘÍLOHY

Příloha A – Symbolika

Ukázka symbolů používaných pravicovými extremisty.

Nacistický železný kříž

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti.* s. 23 , Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Nacistická orlice držící ve spárech hákový kříž

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti.* s. 24, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Odal Rune - symbol pro vyjádření dědictví nacistického odkazu

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti.* s. 26, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Keltský kříž - symbol nordické a árijské jednoty

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti.* s. 31, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

White Power - symbol nadřazenosti bílé rasy a její specifičnosti

Zdroj: MAREŠ, M. *Symbole používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 38, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Ukázka symbolů používaných levicovými extremisty - komunisty.

Znak Komunistické strany Československa

Zdroj: MAREŠ, M. *Symbole používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 65, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Znak Komunistické strany Československa - Československé strany práce

Zdroj: MAREŠ, M. *Symbole používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 65, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Ukázka symbolů používaných levicovými extremisty - anarchisty.

Anarchistické (anarchopunkové) "A"

Zdroj: MAREŠ, M. *Symbole používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 68, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Stylizovaná černá anarchistická vlajka

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 67, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Symbol squattingu

Zdroj: MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. s. 69, Praha: MINISTERSTVO VNITRA, 2006

Příloha B – Levicový extremismus na území ČR v letech 2011 - 2012

V rámci objektivitu je důležité si blíže přiblížit i levicový extremismus na území ČR v letech 2011 - 2012. Oproti pravicovému extremismu je levicová scéna poměrně klidnější a ne příliš výrazná, přesto i levicovou scénu stejně jako pravicovou monitoruje pravidelně po čtvrtletích Bezpečnostní informační služba a v jednotné zprávě podává informace o pravicové a levicové scéně na našem území. Proto zde přidávám hypertextový odkaz, kde můžete nalézt zprávy BIS o aktivitách na levicové extremistické scéně v ČR v letech 2011 - 2012. Tyto informace jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR, kde jsou zprávy členěny na jednotlivá čtvrtletí.

MINISTERSTVO VNITRA ČR - Odbor bezpečnostní politiky. *Extremismus. Informace BIS o vývoji na extremistické scéně.*

Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Dotazník

Dotazník prosím vyplňte pravdivě dle Vašeho názoru. Vámi zvolenou odpověď zaškrtněte v příslušném políčku. V případě elektronického vyplnění Vaši odpověď zašlete prosím na adresu iveta.srbova@seznam.cz. **Dotazník je anonymní a bude použit pouze pro soukromý výzkum do bakalářské práce na téma: „Česká republika a boj proti extremismu“.**

Jsem: muž - žena

Věk:.....

Vzdělání: základní vyučen(a) středoškolské vysokoškolské

1. Setkali jste se už s pojmem extremismus?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne

2. Myslíte si, že se extremismus vyskytuje i na území ČR?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne

3. Máte dojem, že Vás extremismus nějakým způsobem ohrožuje?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne

4. Setkali jste se již s nějakým stoupencem extremistického hnutí či nějakého osobně znáte?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne

5. Jaký ze základních druhů extremismu je podle Vás v ČR rozšířenější?

Levicový Pravicový Jiný..... Žádný

6. Snaží se podle Vás ČR s extremismem bojovat?

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne

7. Jak byste tento boj hodnotili?

U této otázky pro hodnocení použijte známky jako ve škole.

1   2   3   4   5

8. Myslíte si, že ČR by měla věnovat boji proti extremismu více pozornosti?

Určitě ano   Spíše ano   Spíše ne   Určitě ne

Vážení respondenti, u těchto posledních dvou otázek (9,10) je zcela na Vašem zvážení, zda je vyplníte.

9. Sympatizujete Vy osobně s nějakým extremistickým hnutím?

Určitě ano   Spíše ano   Spíše ne   Určitě ne

10. V případě, že sympatizujete s extremistickým hnutím, tak s jakým?

Levicové   Pravicové   Jiné.....   Žádné

Děkuji Vám za Váš čas věnovaný vyplnění dotazníku!
Iveta Srbová

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Iveta Srbová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinované

Název práce: Česká republika a boj proti extremismu

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 80

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů české literatury a pramenů: 12

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 9

Vedoucí práce: MgA. Miloslav Kučera